

új város

az egység kultúrája

Példakép lett és útitárs
Boldog Chiara Badano

A bizalom építői
interjú Dúl Gézával

Egy város nem elég
Kultúra és közösség Gyömrőn

új város

Közelebbi kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány
1163 Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számalszám:
11705008-20434836

Felelős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőségi cím:

1163 Budapest, Kisterenyi u. 54.

Telefon: 328-0785

E-mail: ujvaros@fokolare.hu

Adminisztráció:
ujvarosiroda@fokolare.hu

Lapszerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Arany Krisztina, Barlay
András, Fábán Zsuzsanna, Ferentzi
Éva, id. Frivaldszky János, Göbel
Ágoston, Hortoványi Ernőke, Horváth
Viktória, Medvey Judit, Nagy Márta,
Rassay Virág, Rieth Zsuzsanna, Sudár
Balázs, Tóth Judit, Tóth Pál, Vizsolyi
László

Nyomdai előkészítés:

Arton 2004 Bt

Nyomtatás:

RG Press Kft. Budapest
Felelős vezető: Vankó Gábor

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Hírlap üzletág

Előfizethető a szerkesztőségben

Éves előfizetési díj 2010-re: 4 500 Ft.

Külföldre: 37 euro

Támogatói előfizetés: 8 000 Ft.

Címlap: Papp Gábor

Hátlap: Sudár Balázs

TESTVÉRLAPJAINK:

Olaszország: **Città Nuova** (CN).

Amerikai Egyesült Államok: **Living**

City. Argentína: **Ciudad nueva**.

Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília:

Cidade Nova. Bulgária: **Nov Svjat**.

Cseh Köztársaság: **Nove mesto**.

Dánia: **Ny Stad**. Franciaország:

Nouvelle Cité. Fülöp-szigetek:

New City. Hollandia: **Nieuwe**

Stad. Horvátország: **Novi Svijet**.

India: **Living city**. Japán: **Uno**.

Kanada: **Nouvelle Cité**. Katalónia:

Ciutat nova. Kenya: **Africa New**

City-Nouvelle Cité. Kína: **San**

Sing. Kolumbia: **Ciudad Nueva**.

Korea: **Kumul**. Lengyelország:

Nowe miasto. Libanon: **Al-**

madina al-dzsadida. Litvánia:

Naujas Miestas. Mexikó: **Ciudad**

Nueva. Nagy-Britannia: **New**

City. Németország: **Neue Stadt**.

Pakisztán: **Hayat**. Portugália:

Cidade Nova. Románia: **Oraș**

Nou. Spanyolország: **Ciudad**

Nueva. Svédország: **Enad Värld**.

Szerbia: **Novi Svet**. Szlovákia:

Nové Mesto. Szlovénia: **Novi**

svet. Uruguay: **Ciudad Nueva**.

Venezuela: **Ciudad nueva**.

CSEND BEN, BÁT RAN,
KITART ASSAL

Az előző számban olvastam
egy cikket az ötvenhatos forra-
dalomról. A nagymarosiakra
jellemző – mondják –,
hogy jó módjukban tor-
zalkodnak, a bajban
viszont összetartanak.
Ez utóbbi történt 1956.
október utolsó hetében
is. Gyári autóval vitték

a sonkát, sok-sok terménnyel,
étellel-itallal a fővárosba,
hogy ne éhezzenek a pestiek. A falu
egységes átállásának a híre el-
jutott a környékbe. Egyszer csak
megjelent egy autó, lövedék-
nyomokkal, s az onnan kiszálló
nő megkérdezte, hogy a váci
börtön betegeit elhelyezhetik-e
nálunk. Hozzánk a kiszaba-
dított politikai foglyok kerül-
tek orvosi ellátásra. Hozták
velük a raborvost is. Vöröske-
resztes állomásunkon három
szakképzetlen nő lett az ápoló
személyzet, köztük én is. A ra-
bok kifertőtlenített ruhája egy
kupacban érkezett. Összefog-
tunk, és az asszonyok, akiknek
a férje Pesten harcolt, vasalták
a férfiruhát. Én nyakkendőt
koldultam, hiszen azt elvették

a fogság kezdetén. Volt, aki
egész öltönyt adott, ami egy tá-
bornoké lett. Nagy szó volt ez
akkor! A polgármester elhozta
különvonattal a márianosztrai
beteg rabokat is. Nyilván-
tartás nem volt, minden-
kit azonnal befogadtunk.
Két pap járt szobáról
szobára. Olyan megrázó
volt: áldoztak az emberek.

November 4-től már csak
hármán maradtunk azokkal a
betegekkel, akik még lemenni
se tudtak az emeletről. „Ne ve-
gyen fel már új betegeket!” –
én csak ennyi utasítást kaptam
a polgármestertől. Tudták az
emberek, hogy mi történt, tud-
tuk mi is, de ott lehetett volna
hagyni az orvos nélkül maradt
ápolókat, a gazdátlan gyógy-
szeres szobát? Tizedikén, mire
beértem az épületbe, egy Cseh-
szlovákiából érkező hajó már
elvitte őket. Ezt a szolgálatot,
ami egyre inkább kockáztatta
a személyes biztonságot, senki
nem ismerte el hivatalos for-
mában. Holott kivették a ré-
szüket a forradalomból a nők
is, csendben, bátran, kitartás-
sal.

Tass Anna – Nagymaros

tartalom

Nézőpont

5 Elindult
Nevelés a valóságra

Az élet igéje

6 NOVEMBER
Tisztaszívűek!8 AZ IGE ÉLETE
Mi történt az
osztályoddal?
Soha ilyen hamar9 DECEMBER
Így lett édesanya

Társadalom

10 POLITIKA
A nemzeti
együttműködésről
12 PÁRBESZÉD
A bizalom építői
lehetünk

Aktuális

14 HÍRMOZAIK
15 Vörös iszapban

Az egység lelkiisége

16 ÓVODÁTÓL EGYETEMIG
Egység és pedagógia
18 Ünnepek
Egy boldog lány

ELŐFIZETÉS 2011

Kedves Olvasónk!

Kérjük, újítsa meg előfizetését a következő esztendőre
változatlan előfizetési díjjal!

Megteheti a mellékelt postai csekk befizetésével, vagy
átutalással a 11705008-20434836 számlaszámra.

Teljes évre: 4 500 Ft • Félévre: 2 250 Ft
Külföldre: 35 euró • Támogatói előfizetés:
8 000 Ft

KÖSZÖNJÜK!

Köszönetet mondunk mindazon olvasóinknak, akik az
idei évben támogatói előfizetésükkel lehetővé tették, hogy
határainkon túli magyarokhoz és anyagiakban szűkölkö-
dő olvasóinkhoz is eljusson az Új Város.

Kultúra

- 20 **KÖZÖSSÉG A VÁROSBAN**
Nem mese ez: Gyömrő

Közelkép

- 24 **SZEMTŐL SZEMBEN**
Egymásnak ítélve - vagy egymásnak teremtve?
- 26 **MÉRTÉKADÓ NEVELÉS**
Milyen a te bolygód?
- 28 **PÁLYÁZATRA**
Hír a hálón

Megkérdeztük

- 30 **GYERMEKEINK VILÁGA**
Hittant tanít

- 31 **CSALÁDI ÉLET**
Szűrnak a töviseid

Életmód

- 32 **ADVENTI SZOKÁSOKRÓL**
Papírral, szalmával, sms-sel
- 33 **ALKOTÓ**
SOS tanítónő kerestetik

Utolsó oldalak

- 34 **A hajnalvándor útja**

AZ IDŐ ÉRTELME A PILLANAT

Van egy gondolata Chiara Lubichnak, amely szinte teljes „fegyverletételre” hívja az embert: „Jézus a mennyből szállt alá a földre és képes lett volna mindenkit egyetlen pillantásával feltámasztani. De mivel az emberek Isten képmására lettek teremtve, meg kellett hogy hagyja nekik a menny szabad megbódításának az örömet.” Ez a szabadság szédítő, vagy talán még inkább zavarba ejtő. Ezt a szabadságot megadni csak az a szeretet képes, amely maga a Szeretet. Mely léténél fogva nem tud mást tenni, mint szeretni. Akinek léténél fogva van szüksége arra, hogy valakit szerethessen. Isten szeretetének vagyunk hát „tárgya” mi emberek, ez igazi méltóságunk, s Isten és egymás előtti egyenlőségünk.

A történelem annak története, ki hogy élt vagy hogy élt vissza ezzel a szabadsággal. Persze amíg a történelemről beszélünk, addig ki-ki talán még hátra is dőlhet... azonban itt rólunk is szó van. Sőt, személyesen rólunk, rólam van szó. Isten, a Szeretet, a földre jött, bemutatkozott és meghívott, hogy örökre részesítsen Életében, s megajándékozzon azzal a szabadsággal, amellyel élve Őt elérhetem.

Ennek a szabadságnak azonban – Klaus Hemmerle, néhai aacheni püspök szerint – van egy kulcsa, mégpedig a jelen pillanat, amely megragadja az időt. Ezt írja: „Nem tudjuk, mit hoz a holnap, nem tudjuk, mi lesz holnapután vagy száz év múlva. Azt tudjuk csak, hogy minden történés Jézus jövetelének a története. Ha a jelen pillanatban állandóan rá hallgatva engedünk hívásának, ha a pillanatot mindig az Ő jövetelére készülve fogadjuk, akkor nem leszünk sem a múlthoz láncolva, sem a jövőnek kiszolgáltatva. Egyszerűen szabadok leszünk.

Az idő értelme az örökkévalóság. Az idő értelme a pillanat. A pillanatban, és csak benne találkozunk Isten szeretetével, aki a maga örök pillanatában akar részesíteni bennünket. Mindig a pillanat az, amely döntésünket kéri, s amely kegyelem is, ítélet is egyszerre. Minden pillanat alkalom időszzerűen megélni Krisztust. Ezt az alkalmat elkerülni annyi, mint elkerülni Istent.”

Chiara Luce Badano, az újonnan boldoggá avatott ismerte ezt a kulcsot és így lehet sokak számára példakép. Mindazok pedig, akik a jelen pillanatban „megragadják az időt” és gyógyítják az iszapkatasztrófa sújtotta testi és lelki sebeket, vagy Gyömrőn vagy bárhol máshol magyarokért és cigányokért dolgoznak, illetve valahol a közéletben vállalnak szerepet, vagy teszik a megannyi jót a jelenben, szerte a világon, mind-mind a karácsonyt, az Ő jövetelét készítik elő.

Kata, aki néhány nappal ezelőtt, ötvenhat évesen hagyott itt minket, mielőtt átlépett volna a másik Életbe, keresztet vetett. Abban a mozdulatban, abban a pillanatban minden benne volt.

Bátorító példák sorakoznak hát előttünk, emberek, akik értelmet adván az időnek, a jelen pillanatokban élni tudnak és tudtak a szabadság ajándékával, egészen az Ő jöveteléig.

Tóth Ilona

MI IS GAZDAGODTUNK

Az árvízi híreket hallgatva született meg bennünk a kérdés: mi vecsésiek mit tehetünk ezekért az emberekért? Tíz család összefogásával 19 kisgyermeket fogadtunk be Szögligetről egy hétre. Kaptunk segítséget a polgármesteri hivaltaltól is, amikor a program elindult: a buszt, ami a gyerekeket szállította. Felejthetetlen élményt jelentett a Ferihegyi repülőtér, az Országház, az esztergomi bazilika és a Keresztény Múzeum, amit meglátogattunk velük. Búcsúzáskor azt éreztük, mi is gazdagodtunk azzal a szeretettel, amit ezeknek a gyerekeknek adhattunk. Árvizes voltam és befogadtatok...

Huszka Mihály plébános – Vecsés

HÁLA-ZARÁNDOKLAT

Legidősebb fiam négy éve nősült, és már a házasságkötéskor nagyon szerettek volna gyermeket. Tavaly gyalogosan zárandokoltam Częstochowába, hálaadasképpen, gyermekeimért, két unokámért imádkozva. Legidősebb fiamék számára a gyermekáldást kértem. 2009 májusától egy idős rokonomat kell ápolnom, ami nem könnyű feladat. Mindig reméltem, hogy ezzel megkapom a Jóisténtől azt az ajándékot, hogy születik náluk is unokám. Egy fárasztó nap után éppen egy kis örömet kértem Istentől, és akkor értesültem erről a nagy ajándékról! Remélem, tudok majd olyan mindennapi nagymama lenni, amilyen az én nagymamám volt!

D. P. – Budapest

olvasóinktól

Levelezési rovatunkban válogatást közlünk a szerkesztőségbe küldött levelekből, üzenetekből. Továbbra is szívesen vesszük kedves Olvasóink véleményét, a szerkesztőség e-mail címén:

ujvaros@fokolare.hu

vagy postacímünkön:

1163 Budapest,
Kisterenye u. 54.

ÖRÖMTELI MEGLEPETÉSEK

Közeleg az advent, a karácsony. Szívesen megosztom a többi olvasóval egykori felfedezéseimet. Talán nem vagyok ezzel egyedül!?

Valamelyik évben karácsonyra rengeteg süteményt sütöttünk, de olyan jég volt, hogy senki vendég nem tudott eljönni. Gondoltunk egyet, kis csomagokat csináltunk, és odaakasztottuk a szomszédok kilincsére, persze név nélkül. (Aztán valahogy mindig kiderítették, és nagyon megköszönték.) Másokhoz, akiről gondoltam, hogy örülnek neki, be is kopogtattam egy kis beszélgetésre. Persze akkor ők is csomagoltak. Egyik évben azonban beteg lettem karácsonykor, elmaradt ez a program. Mikor meggyógyultam, kérdezték, hogy mi volt, vártak.

K. K.

A VÖRÖS ISZAP MÉLYÉN

No, nem a hömpölygő áradat alá, vagy a tartályokban szunnyadó maszára gondolok, hanem a sebekre. A testi-lelki sebekre. A testi sebek szörnyűek... de az orvostudomány bravúros. Az ép bőrfelülettel pótolják az elégettet... nem csekély fájdalom árán. Három megégett asszonnyal beszélgetek egy budapesti kórház égési osztályán – mindegyik nagymama korú már. A sebek lassan, de gyógyulnak. A testiek. „Mindenem odaveszett” – mondja egyikük, aki a lábától a mellkasáig megégett. Minden?? Igen, minden... néhány fehérnemű maradt meg a legfelső polcon, és 1-2 kép a falon, ami magasan volt... Minden? Bevillannak az én „fontosaim”... a családi fényképalbumok, amit unokáimmal nézegetünk: milyenek voltak a

szüleik gyerekkorukban, hogy nézett ki dédimama-dédipapa... Minden? Mivel a nyílászárók újak voltak, az áradat a szennyvízcsatornán (vécen) keresztül jött be a házba... „Nem tudom feldolgozni, nem tudom...”

Ica, aki már az első napokban meglátogatta őket, mesélte, hogy eleinte nagyon nagy hála volt a szívükben, egyáltalán azért, hogy élnek, hogy túléltek, ...mert ugye néhányan nem. Szinte eufóriás örömben úsztak az emberek áldozatkésztsége, segítőkészsége láttán. Ők is megtették, amit tudtak: segítettek egymásnak, a többi betegnek.

S ahogy gyógyulnak a testi sebek, úgy mélyülnek a lelkiek. A kórházban van idő a filozofálgatásra: Miért pont én, miért éppen akkor mentem arra az autóval? – mondja a másik asszony, aki csak szüretelni jött a rokonaihoz, és már hazafelé indult. A kocsiját játékszerként dobálta az ár. A fél oldala megégett.

„Nem tudom feldolgozni” – fel lehet egyáltalán? Pszichológust kértek, mentem tehát. Talán a dolgok pozitív „hözadékanak” lehetne örülni: új lakása lesz, a lánya mellett fog lakni – mert az ő háza is tönkrement – tudnak egymásnak segíteni, minden új lesz, új lehetőség... de a kognitív terápia itt nem segít. Miért történt, mondja, miért? Mert valaki valamit valamikor...?

Mikor és mitől gyógyulnak a lelki sebek? „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk... Megbocsátunk? Mindent? Mindig? Mindenkinet? Ezt is? Nekik is? Te meg tudnál? És én?

A terápia folytatódik.

Barlay Ágnes – Budapest

KÖZHASZNÚ HIRDETÉS

Ezúton szeretnénk megköszönni mindazok támogatását, akik az elmúlt évben segítettek a Fokoláre Mozgalom céljainak megvalósulását a 2009. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával. A felajánlott összeg: 878 610 Ft volt.

Ezt az összeget különböző rendezvényeink kiadásainak fedezésére használtuk fel.

Az Új Város Alapítvány, mint közhasznú szervezet jogosult az adók 1%-ának gyűjtésére.

Adószáma: **18041930-1-42**

ELINDULT

Távozott, elment, elindult, átment. Ha nem úgy fogalmazunk, hogy valaki „elhunyt”, „meghalt”, talán kevésbé fáj. Nem ezt gondoljuk gyakran? Természetesen, mint minden más esetben, a nyelv itt is meghatározza a gondolkodásunkat, a nyelv változását viszont a gondolkodásmód irányítja. Hogyan gondolkodunk a halálról? Már-már közhely leírni, de az élet része. Ha konkrétan szembesül valaki saját rokona halálával, találkozik egy ismerőssel, aki elvesztette valakijét, nem merül fel hasonló gondolat. Bánat van, üresség. Együttérzés, egyéni és közös gyász, amelyre nem vigasz egy ilyen mondat. A halál veszteség, megsemmisülés, és az ember képtelen felkészülni rá, bár gyerekkorától tisztában van vele, hogy létezik. Hogy egyszer maga is meghal.

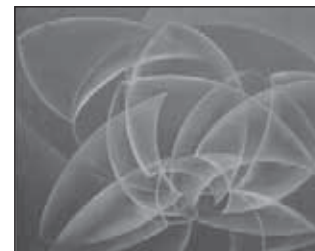
Hogy maga is meghal... ez a gondolat a legijesztőbb. Az ember az egyetlen élőlény, amely képes időben előre gondolkodni, ezért tisztában van a saját halálával. Legtöbbször képtelenek feldolgozni ezt a tényt. Főként akkor nehéz, ha valaki számára a halállal vége mindennek. Vannak olyanok, akik arra költik vagyonukat, hogy ezt minél tovább halogathassák: régen alkimistákat fogadtak, hogy megtalálják az örök élet titkát, ma valószínű betegségeik ellenszerét kutató cégeket támogatnak. Az életük arra megy el, hogy a halált elodázza, eközben másról sem szól, mint a halálról. Ha a halállal vége

mindennek, akkor összesen egy életnyi időnk van arra, hogy boldogok legyünk.

Ám mi van, ha azt mondjuk, hogy a halál is boldogságot hoz? J. R. R. Tolkien angol író saját mitológiájában „Ilúvatar (Isten) Ajándékának” nevezi a halált. Az emberek számára ez a megváltás a földi élet gyötrelméből. A klinikai halálból visszajöttek tanúsága szerint az ember boldogságot érez halála után. Ha tehát ő maga boldog, akkor a gyász, a bánat csupán az itt maradtak részéről önmaguk és egymás sajnálata.

A keresztények az örök élet kezdetét látják benne. Nem véletlen, hogy az egyházban a halál napját mennyei születésnapnak is nevezik. A Chiara Lubich halálának évfordulóján rendezett szentmisén Tarr Zoltán református lelkész megjegyezte, hogy bár a halál hagyományosan szomorú esemény, a Fokoláre közösségében mégis nagy örömet talált ezen a napon. És talán ez a valódi együttérés. Kifejezni, hogy aki meghalt, él. Elindult, és célba ért.

Sudár Balázs

NEVELÉS A VALÓSÁGRA

Szalainé Simkó Hilda pedagógiai szakpszichológussal beszélgettünk.

Iskolapszichológusként és nevelési tanácsadóban dolgozó szakemberként mit tapasztaltál, hogyan segíthetjük a gyermekek egészséges fejlődését?

A pszichológus feladata, hogy az elme békéjéhez segítse az embereket, s úgy látom, a megbocsátásnak ebben kulcsszerepe van. Munkám során nem találtam még olyan terápiát, amelyhez igazán csatlakoznék. Nagy felfedezés volt, amikor olvastam Pasquale Ionata egyik cikkében a valóságterápiáról, és ugyanezeket a gondolatokat találtam Chiara Lubich-nál. Arról a radikális, előítélet-mentes szeretetről van szó, amire szükségem van, hogy az elmém nyugodt, békés legyen. Ez a keresztény szeretet: mindig meg kell bocsátanom, hetvenszer hétszer. Ha ezt megtanítjuk a gyerekekkel, nagyon sokat teszünk testi-lelki egészségükért.

Felnőtteknél már késő?

Felnőtteknél és gyermekeknél egyaránt nagyon fontos a szembesülés ezzel a valósággal. Jól mutatja a helyzet fontosságát, hogy az Atkinson féle pszichológiai szótár nem is tartalmazza a megbocsátás fogalmát.

Emlékszem egy láthatási esetre, ahol az elvált, súlyos beteg anyában óriási gyűlölettel találkoztam a férje iránt. El kéne

engedni talán ezt a gyűlöletet – próbáltam javasolni. „De hát engem ez tart életben” – volt a válasz. Akkor nem tudtam neki mit felelni, ma már tudnék: Lehet, hogy életben ez tartja, de éppenséggel a betegségének is ez lehet az oka. Az örök életét tekintve pedig nagy kérdés, sikerül-e neki a halála előtt az utolsó pillanatban más-ként viselkednie?!

„Valakire muszáj haragudni” – ezt látom sokszor. És ez a harag lehet személyes, de irányulhat népekre, népcsoportokra is. Nem is tudjuk, mennyire mérgezzük ezzel a saját életünket!

Mi lehet a sikertelenség hátterében?

Szerintem a csalódottság áll a megbocsátani nem tudás mögött! Ezen kell első lépésben túljutni, és a valóságot elfogadni. Nem azon fantáziálni, hogy mi lett volna, ha... és tépelődni azon, ami nem történt meg! Bizonyított tény, hogy aki nem képes elfogadni a valóságot, az sokszor erőszakossá válik. Aki viszont jól éli a jelen pillanatot és gyakorolja a szeretet művészetét, annak egész biztos kevesebb pszichés problémája lesz.

Bartus Sándor

TISZTASZÍVŰEK

Jézus a hegyi beszéddel kezdte meg tanítói működését. A Genezáreti-tó melletti Kafarnaum közelében felment egy hegyre, leült, ahogy akkoriban a tanítók, és a tömegnek a boldogságokról beszélt. Az Ószövetség többször is használja a „boldog” kifejezést: azokat tünteti ki e jelzővel, akik az Úr igéjét különbözőképpen valóra váltották.

Jézus részben a már ismert boldogságokat idézi a tanítványoknak, azt azonban először hallják, hogy a tisztaszívűek nemcsak fölmehetnek az Úr hegyére – amint a zsoltár meg-

énekli¹ –, hanem meg is láthatják Istent. Vajon milyen az a magasrendű tisztaság, amely ekkora jutalmat érdemel? Jézus beszédei bőséges magyarázatot adnak rá. Forduljunk tehát hozzá, hogy méríthessünk a hiteles tisztaság forrásából.

„Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják az Istent.”

„Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdettem nektek.”² Jézus szerint ez a megtisztulás leghatékonyabb eszköze. Nem annyira a vallási szertartások gyakorlása tisztítja meg a lelket, hanem elsősorban az ige. Jézus szava nem olyan, mint az embereké. Benne ugyanaz a Krisztus van jelen, aki jelen van az Eucharishtiában, bár más módon. Az ige révén Krisz-

tust fogadjuk magunkba, s ha engedjük őt cselekedni, megszabadít a bűntől, vagyis tisztává teszi a szívünket.

A tisztaság tehát a megélt ige gyümölcse: Jézus igéi megszabadítanak ragaszkodásainktól, amelyek elkerülhetetlenül kialakulnak bennünk, ha létünk nem Istenben és az Ő tanításában gyökerezik. Előfordulhat, hogy rabjává válunk a tárgyaknak, a teremtményeknek vagy önmagunknak. Ha viszont egyedül Isten áll a szívünk középpontjában, jelentőségét veszíti minden más.

Hogy erre sikerrel vállalkozhassunk, jó, ha a nap folyamán többször is a zsoltár fohászával fordulunk Jézushoz, Istenhez: „Te vagy, Uram, az egyetlen kincsem!”³ Ismételjük el gyakran, főként, amikor a különböző ragaszkodások olyan álmokat, érzéseket, szenvedélyeket ébresztenek, amelyek elhomályosíthatják tisztánlátásunkat, és megfoszthatnak a szabadságunktól.

Kedvünk támad megnézni bizonyos reklámokat, plakátokat vagy tv-műsorokat? Ne tegyük! Mondjuk ilyenkor: „Te vagy, Uram, az egyetlen kincsem.” Ez az első lépés. Ha újra és újra kifejezésre juttatjuk Isten iránti szeretetünket, ki tudunk majd lépni önmagunkból, s így növekedni fog bennünk a tisztaság.

Észre vesszük, hogy egy ember vagy egy munka akadályt gördít közénk és Isten közé, hogy veszélyezteti a kapcsolatunk áttetszőségét vele? Itt a pillanat, hogy újra kimondjuk: „Te vagy, Uram, az egyetlen kincsem.” Ez segít, hogy megtisztítsuk szándékainkat, és visszaszerezzük a belső szabadságot.

„Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják az Istent.”

A megélt ige szabaddá és tisztává tesz, mivel szeretet. Hiszen a szeretet tisztítja meg isteni tűzével a szándékainkat és egész bensőnket, mivel a Biblia szerint az értelem és az akarat a szív legmélyén lakozik.

Amit viszont Jézus kér, és ami lehetővé teszi, hogy éljük ezt a boldogságot, az a kölcsönös szeretet, és akkor születhet csak meg, ha valaki, úgy, mint Jézus, kész az életét adni a többiekért. Ez a szeretet magával ragadja a másikat, viszonzásra talál, és olyan légkört teremt, amit leginkább épp áttetsző tisztaságáról lehet fölismeri. Mindez Isten jelenlétéből fakad, mert csakis Ő képes arra, hogy tiszta szívet teremtsen bennünk.⁴ A kölcsönös szeretetet élve az ige ki fogja fejteni hatását: megtisztít és megszentel.

Az elszigetelt egyén nem tud sokáig ellenállni a világ csábításai-

„Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják az Istent.”
(Mt 5,8)

Megjelent:
Új Város
1999/11.

¹ Vö. Zsolt 24,4

² Jn 15,3

³ Vö. Zsolt 16,2

⁴ Vö. Zsolt 50,12

⁵ 2Kor 5,7

⁶ 1Kor 13,12

Durst/Norbert

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

nak, a kölcsönös szeretet viszont olyan közeget biztosít, ahol meg tudja őrizni tisztaságát és hiteles keresztény mivoltát.

„Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják az Istent.”

A mindig újra visszaszerzett tisztaság gyümölcseként pedig „láthatjuk” Istent, vagyis megértjük, hogy Ő működik a személyes életünkben és a történelemben, meghalljuk a szívünkben szóló hangját, és felfedezzük őt mindenütt, ahol jelen van: a szegényekben, az Eucharishtiában, az igéjében, a testvéri közösségben, az egyházban.

Megízleljük jelenlétét már itt a földön, ahol „a hitben élünk, a szemlélet még nem osztályrészsünk”⁵, mindaddig, amíg majd örökre „színről színre”⁶ láthatjuk őt.

Chiara Lubich

MI TÖRTÉNT AZ OSZTÁLYODDAL?

Alig kezdődött meg a tanév, már érkeztek a panaszok hozzám egyik kollégámmal kapcsolatban, mindjárt az első tanítási órája után. Szülők és gyerekek finomabb és erősebb kifejezésekkel kifogásolták az órai hangnemet, kollégám bánásmódját a gyerekekkel.

A tanárban pedig ő maga fordult hozzám azzal, hogy „az osztályod ma kibírhatatlan volt...” Majd amikor arra kérdeztem rá, hogy melyik gyerekekkel volt probléma így folytatta: „Az egész osztály szemét módon viselkedett...”

Most mit tegyek? Az életigére gondolok: „*Ha megbocsátasz, lehetőséget adsz annak, aki megbántott, hogy új kapcsolatba kerüljön veled...*” Szeretném ezt megtanítani az én tizenkét éves tanítványaimnak!

Az osztályban a gyerekekkel beszélgetünk a problémáról,

elmondják, hogy milyen sérelmeik vannak. De aztán érezzük, hogy elég már a panaszkodásból, és ötleteket gyűjtünk, mit tehetnénk. Megkérdem őket, mit gondolnak, mi lenne, ha ez a tanár, amikor legközelebb belép az osztályba, olyan légkört találna, ami örömmel tölti el, amitől jó kedve lesz? Ők sorolni kezdik, mivel lehet örömet szerezni: ha kérdez, jelentkezzünk; mosolygunk rá; csendben vagyunk; elé megyünk és megkérdézzük, segíthetünk-e vinni, amit az órára hoz magával, stb.

De nem akarom sürgetni vagy kényszeríteni őket. Abban maradunk, hogy mindenki végiggondolja a javaslatomat: akar-e így viselkedni a tanár elkövetkező négy óráján, benne van-e, hogy együtt, mint osztály új kapcsolatot építsünk vele? Néhány nap múlva visszatérünk a kérdésre, és amikor azt kérem, tegye fel a kezét, aki csatlakozik, az egész osztály benne van! Egyiküknek azonban fenntartásai vannak: „De ha mi így teszünk, akkor őneki is változnia kell!”

Azt is megbeszéljük, hogy ez a mi osztályunk titka, senkinek nem szabad elmondani az iskolában. Elérkezik az első ebből a négy órából. Amikor később a tanárba megyek, kollégám oda lép hozzám: „Mi történt az osztályoddal? Ki vannak cserélve... Beszéltél velük? Köszönöm.”

Én magamban Istennek mondok köszönetet, akinek elég volt a gyerekek nyitott szíve, és egyetlen óra 45 perce arra, hogy a tanítványaim és a munkatársam „új életet kezdhettek, és egy olyan jövőben remélhetnek, amelyben nem a rossz az utolsó szó.”

egy budapesti pedagógus

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

SOHA ILYEN
HAMAR...

Szeptember elején egyik reggel a munkahelyemre utaztam, s a metróban egy idősebb hölgy mellé ültem le. Szokásomhoz híven zenét hallgattam és igyekeztem összeszedni a gondolataimat, hogy mivel is kell aznap foglalkoznom. Közben egymásra néztünk, mosolyogtunk. A mellettem ülő hölgy egy darabig kutatót valamit a táskájában, aztán, amikor a célállomáshoz érkeztem és felálltam, odanyújtott nekem egy lapot, az életige volt. Hirtelen zavaromban csak annyit válaszoltam: „Nekem már megvan.” Kiléptem a metróajtón, egy darabig integettem neki, mintha már nagyon régóta ismernénk egymást, és máris tudtam, hogy a napomat az életige elolvasásával fogom kezdeni. *„Nem mondom: hétszer, hanem hetvenszer hétszer.” Aznap nem igazán értettem még, hogy nekem személyesen kinek kell megbocsátanom, vagy mit üzenhet nekem; annak az öröme viszont, hogy ilyen találkozásban volt részem, egész napra mosolyt csalt az arcomra.*

Pár nap múlva a cégnél, ahol dolgozom az egyik kolléganőm a körülöttünk lévő nem kevés ember füle hallatára egy

számára kényes megbeszélés után kiabálni kezdett velem. A szavaknak a felére sem tudtam figyelni, annyira meglepődtem. A vita addig fajult, hogy kijelentette: „Menj vissza Romániába, nem is vagy magyar!” Ami ráadásul nem egyezik a cég elveivel, amely a világból mindenhol alkalmaz embereket. Abban a pillanatban nagy fájdalmat éreztem, hisz eddig még soha nem ért ilyen sértés. Befejeztem a levelet, amit épp a vita előtt a lelkiséghez tartozó társaimnak írtam, és arra próbáltam koncentrálni, hogy mindezek ellenére hogyan tudjam úgy intézni a dolgokat, hogy mindketten a lehető legkevesebb sérüléssel jöjünk ki belőle. Körülöttünk kisebb botrány tört ki a teremben a történetek hallatára, és mindenki arcán gyűlöletet és elmarasztalást láttam a lány iránt. Nem sokkal a történetek után a legnagyobb meglepetésemre a kolléganőm lehívott az udvarra, hogy beszéljünk meg a történeteket. Még mindig remegtek a lábaim. Zokogva kért bocsánatot, és láttam az arcán, hogy rádöbrent a szavai súlyára. Azt is tudta, hogy ezért felelősséget is kell vállalnia.

Azt hiszem, még soha nem sikerült ilyen hamar kimondanom bárki felé is, hogy teljesen megbocsátok. Az volt előttem, ha Isten annyiszor irgalmas hozzám, én miért ne lennék az? Szabad lettem és bár szükség volt még pár napra a dolgok helyrehozatalához a közte és a többi munkatárs közötti kapcsolatban, a megbocsátás öröme maradt bennem.

P. O.

A mikor az angyal hírül adta Máriának Jézus születését, ő megkérdezte: „Hogyan lehetséges ez?”¹ Az angyal ezt válaszolta: „Istennél semmi sem lehetetlen.” Bizonyítékul Erzsébet példáját idézte, aki idős kora ellenére gyermeket fogant. Mária hitt, és így az Úr Édesanyja lett.

Isten mindenható: gyakran olvassuk ezt a Szentíráásban. A kifejezés Isten hatalmára utal, hogy megáldja, megítéli és irányítja az eseményeket, amelyek révén megvalósítja terveit. Egyetlen dolog akadályozhatja mindenhatósága érvényesülését: az ember szabadsága, aki szembe helyezkedve az Ő akaratával gyengévé válik, holott hivatása szerint osztoznia kéne Isten erejében.

„Istennél semmi sem lehetetlen.”

Ez az ige (...) felébreszti szívünkben az Atyaisten szeretetébe vetett határtalan bizalmat. Hiszen ha Isten a Szeretetet, akkor ennek logikus következménye, hogy teljesen ráhagyatkozunk. Neki hatalmában áll megadni bármilyen kegyelmet: világi és lelki javakat, lehetséges és lehetetlen dolgokat. Megadja azoknak is, akik kérik, és azoknak is, akik nem, mert – amint az evangélium mondja – Ő Atya, aki „fölkelti napját jókra és gonoszokra egyaránt.”² Tőlünk is azt kéri, hogy ugyanazzal az egyetemes szeretettel tegyünk mindent, mint Ő, és higgyük el:

Amit nem ajándékozunk oda, az elvesz; amit viszont megosztunk másokkal, megerősödve tér vissza az ajándékozóhoz, és hasznos a többiek számára is.

Chiara Lubich

ÍGY LETT ÉDESANYA

„Istennél semmi sem lehetetlen.”

Hogyan éljük tehát ezt az ígét a hétköznapiakban?

Időről időre mindannyiunknak szembe kell néznünk nehéz, fájdalmas helyzetekkel, mind személyes életünkben, mind kapcsolatainkban. Sokszor teljesen tehetetlenek vagyunk, mert ragaszkodásokat fedezünk fel magunkban a dolgokhoz vagy emberekhez, és szeretnénk megszabadulni tőlük, ám érezzük, hogy gúzsba kötnek. Gyakran a közönyösség és az egoizmus falaiba ütközünk, vagy olyan események történnek, amelyek mintha meghaladnák

az erőnket, ezért inkább feladjuk a harcot.

Az ilyen pillanatokban jöhet segítségünkre ez az íge. Jézus hagyja, hogy szembesüljünk tehetetlenségünkkel. Nem azért, hogy elbátorítanodjunk, hanem hogy jobban megértse velünk: „Istennél semmi sem lehetetlen”; azért, hogy előkészítsen minket kegyelme rendkívüli erejének megtapasztalására, amely éppen akkor nyilvánul meg, amikor belátjuk: saját erőnkéből semmire nem megyünk.

„Istennél semmi sem lehetetlen.”

Ha a legkritikusabb pillanatokban ezt ismételjük, felszabadul mindaz az energia, amelyet Isten ígéje hordoz, és valamiképpen részesedünk Isten mindenhatóságából. Van viszont itt egy feltétel: Isten akaratát kell élnünk, sugározva magunk körül a tőle kapott szeretetet. Egy ilyen összhangban Isten mindenható szeretetével a teremtményei iránt hozzájárulhatunk tervének megvalósulásához az egyénekről és az emberiségről.

Hogy ezt az ígét éljük, és hatékonyságát teljességgel megtapasztaljuk, van még egy kiváltságos lehetőségünk:

az imádság. Jézus azt mondta, hogy bármit kérünk nevében az Atyától, meg fogja adni. Kérjük tehát tőle mindazt, ami leginkább a szívünkön fekszik, azzal a szilárd hittel, hogy számára semmi sem lehetetlen: kérjük a reménytelen helyzetek megoldását, a világ békéjét, a súlyos betegek gyógyulását, a családi és a társadalmi konfliktusok elsimulását.

Ha pedig kölcsönös szeretetben, teljes egyetértésben többen fohászkodunk ugyanazért, akkor maga Jézus lesz köztünk; Ő fogja kérni az Atyát, és ígérete szerint megkapjuk, amiért imádkoztunk.

Isten mindenhatóságába és szeretetbe vetett hittel egy nap mi is azt kértük valaki számára, hogy a röntgenfelvételen látható daganat „tűnjön el”, mintha tévedés vagy rémkép lenne. És így történt.

Ha életünk eseményeit mindig határtalan bizalommal fogadjuk, érezni fogjuk, hogy egy olyan Atya tart bennünket a karjaiban, akinek minden lehetséges. Ez nem jelentheti, hogy mindig megkapjuk, amit kérünk. Ő Atya; mindenhatóságát mindig és csakis gyermekei javára használja, akár tudják, akár nem. Egyetlen dolog számít: tápláljuk magunkban a bizonyosságot, hogy Istennél semmi sem lehetetlen, és akkor soha nem tapasztalt béke fog eltölteni bennünket.

Chiara Lubich

„Istennél semmi sem lehetetlen.” (Lk 1,36)

Arcahuis, Saint Hugo de Chartreuse

Megjelent:
Új Város
1999/12.

¹ Vö. Lk 1,34

² Vö. Mt 5,45

A NEMZETI EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL

A részvételi demokrácia esélyei a választások után.

Pepp Csóbor

Tóth Pál

Kétségtelen, hogy a demokráciák történetében egyedülálló helyzet állt elő hazánkban az idei választások után. A Fidesz-KDNP fölényes kormányzati többsége a parlamentben és az önkormányzati választások átütő sikere a határozott politikai cselekvés új perspektíváit nyitja meg. Megvallom, én reménységgel tekintek az előttünk álló időszak elé. Úgy tűnik, hogy az új politikai elit nincs híján a koncepciónak, bátor kezdeményezésnek, tetterre készségnek.

Az idő fogja megmutatni, hogy ebből a szokatlan mértékű felhatalmazásból meg tud-e valósulni egy olyan politika, amelyből a megfáradt nyugati demokrácia új modellje bontakozik ki. Az új kormányzatnak szüksége lesz egy olyan társadalmi hálózatra, amely kiterjed az egész országra, és amely első sorban az önkor-

mányzatok és a helyi közösségek szintjén szervezhető meg, tehát nem pártlogikán alapul. A helyi civil szervezetek, a lakóközösségek, a családi és szakmai közösségek, az egyházközösségek kiemelt szerepet kaphatnak ebben a folyamatban.

Nem titok, hogy a válságba jutott demokratikus politikai intézményrendszer megreformálásán munkálkodók a politikai élet megújulását az etnikailag és vallásilag egyre sokszínűbb nyugati társadalmakban a *részvételi demokrácia* mechanizmusainak erősítésében látják. Az állampolgárok fokozottabb bekapcsolása a konkrét politikai döntéshozatalba felelősségteljesebbé, józanabbá, megértőbbé teheti a politikát, és új lehetőségeket biztosíthat a hatalom kontrolljára is.

Az előző politikai garnitúra színvonalatlan teljesítményével való elégedetlenség csak ideig-óráig képes nemzeti egységet teremteni, és nem biztosít elég erőt arra, hogy az ország valóban átugorja saját árnyékát. Történelmünk tapasztalataiból tudjuk, hogy az elnyomás elleni küzdelem képes volt összekovácsolni minket, de nemzeti emlékezetünkben nincs sok példa az alkotó egyetértésre, a nehézségek közös vállalására. Az összefogás, az együttműködés új társadalmi mintáira van hát szükség, felelősségteljes újításra a politikai életben.

Ma több lehetőségünk van a *közvetlen demokrácia* megvalósítására, mint Montesquieu és Rousseau korában. Az információtechnológia és a közösségi kommunikáció fejlődése új, korábban ismeretlen lehetőségeket

kínál az állampolgárok bevonására a politikai döntéshozatalba. A részvételi demokrácia mechanizmusainak kialakítása azonban nem megy egyik napról a másikra, mert megkívánja a gondolkodásmód gyökeres átalakítását. Nézőkből játékosokká kell válnunk, és ez nem csupán jóakarát vagy vállalkozó kedv kérdése, hanem egy új, közösségi kultúra kialakítását kéri. Ehhez egy kormányzat meg tudja teremteni a megfelelő politikai, gazdasági és jogi kereteket, de nem pótolhatja a közösség jólléte mellett elkötelezett állampolgárok odaadó aktivitását.

A választott vezetőket általában elégedettség tölti el, hogy most végre megvalósíthatják hosszasan érlelt elképzeléseiket, és átléphetnek a legátoltságból az alkotó szabadság világába. Körülveszik magukat megbízható és felkészült társakkal, hogy közösen megmutassák, mire képesek. Ebben a lendületben a közönséges polgár többnyire csak zavaró tényező, olyan kívülálló, akinek érdekében a politikusok cselekszenek, de aki most jobb, ha csendben marad, mert csak zavarja a már kialakult nézet- és akcióegységet. Ezzel a szemlélettel jól párosul annak a polgárnak a magatartása, aki karosszékéből bizakodással figyeli az új garnitúra tevékenységét, és szívből reméli, hogy jobban fognak szerepelni, mint az előzőek.

Azok a polgármesterek és önkormányzati tisztségviselők azonban, akik komolyan megpróbálták a lakosságot bevonni a döntéshozatalba és az értékelésbe, általában meglepő eredménnyel számolhatnak be. Az akadékoskodó, tiltakozó, „keresztbetevő” polgár helyett a legtöbb esetben felelősen gondolkodó, belátással

bíró emberekkel találták magukat szemben. Az ilyen közösségi folyamatok legfőbb nyeresége az, hogy a polgárok valamilyen formában jobban magukénak érzik a köz ügyeit, és a civil társadalom aktivitása nem csupán tiltakozó akciókban nyilvánul meg, hanem konstruktív módon járul hozzá a közjó előmozdításához.

A nehézséget többek között az is okozza, hogy nincsenek kiforrott mintáink arra, miként működik az a híres „egység a sokszínűségben” a konkrét helyzetekben, ahol különböző beállítottságú emberek akcióegységet képesek alkotni valamilyen közös cél érdekében. Ezen a téren is úttörő jellegű kezdeményezésekre van szükség, azoknak a nehézségnek a felvállalására, amelyek az eltérő gondolkodásból, a más csoporthoz tartozásból adódnak.

A személyes találkozások, eszmecserék, de főként a közös cselekvés jó alkalom lehet arra, hogy félretegyük a másik ember kategóriákba sorolását, címkézését.

Hogy mindez nehéz és utópisztikusnak tűnik? Biztos, hogy nem könnyű vállalkozás, ám meggyőződésem szerint ez az a terület, ahol a keresztény hitnek, a tettekre váltott evangéliumnak nagy szerepe lehet, hiszen olyan erőforrásokat biztosít, amelyek az emberileg lehetetlennek látszó dolgokra is képessé tehetnek bennünket. Elősegíthetik azoknak a polgári erényeknek a kibontakozását, amelyek ebben a szeretetben gyökereznek: a kezdeményezőkézség, a befogadás, a szakértelem érvényre juttatása, az együttműködés, a világos beszéd, a párbeszéd... ■

Együtt az állampolgárokkal

Közösségi költségvetés Porto Alegreben (Brazília)

Egy kis ház zsebkendőnyi udvarán, egy nagy magnólia fa alatt összezsúfolódva vagy harminc ember ül. Öregek és fiatal lányok, egy anyuka két pici gyermekkel. A falra több kartonlap van erősítve, szövegekkel, táblázatokkal, számokkal. Egy *facilitátor* [aki megkönnyíti az ismeretátadást] segítségével kerületük jövőjéről beszélnek. Az önkormányzati munkatársat arra készítették fel, hogy ismertesse az emberekkel a problémákat, gyűjtse össze az észrevételeiket, javaslatukat. Az egyes csoportok javaslatait az információtechnológia segítségével összesítik, és az eredményt visszaküldik a helyi csoportoknak. Más esetekben a csoportok eseti képviselőket választanak, akik a közösségben kiérlelt véleményeket egy felsőbb, szintén lakossági fórumon képviselik. A részvételi költségvetés azóta is sikeres projekt, kiérlelt mechanizmusokkal. Hatására jelentős mértékben javultak az életkörülmények, csökkent a korrupció, nőtt a kollektív felelősség és a képesség a konfliktusok megoldására. Ma a világon mintegy 200 város vezette be ezt a gyakorlatot, köztük Montevideo, Buenos Aires, Mexikóváros, Barcelona és Párizs. Párma városa például 2011-es költségvetésében kizárólag olyan projekteket valósít meg, amelyek átmentek a közösségi költségvetési folyamaton, és amelyeket a polgárok túlnyomó többsége támogatott.

Hazánkban sem ismeretlenek a hasonló kezdeményezések. Az is igaz, hogy a magyar szakemberek elsősorban az e-demokrácia irányába tekintenek, kihasználva az internet lehetőségeit. Ebből azonban ma még a társadalom széles rétegei kimaradnak. A lakossági fórumok sem töltik be igazán azt a szerepet, amelyet a brazil kísérletben a „lemaradó rétegeket” komolyan integráló közösségi költségvetés biztosít.

A BIZALOM ÉPÍTŐI LEHETÜNK!

Dúl Géza atya cigánypasztorációban végzett munkájáért Raoul Wallenberg-díjat kapott ez év januárjában. Ezúttal a kapcsolatépítés háttéréről kérdeztük őt, aki a Magyar Katolikus Püspöki Kar témareferense.

Kovács Gábor

Sudár
Balázs

Mi az az alapvető különbség, amiért cigányok és magyarok nem értik meg egymást?

Bocsánat, de én kényesen vigyázok arra, hogy ne a cigány-magyar fogalom párral fejezzem ki magam, mert azok kizárnák egymást. A cigány embereknek viszont ket-tős identitása van, a roma nép tagjai, ugyanakkor a magyar nemzethez tartoznak a közös történelem és kultúra okán, hiszen a nemzeti történelmi események szereplőiként, akár pl. zenei kultúra alkotóiként részt vettek annak megalkotásában. Ezért szívesebben használom a cigányok és nem cigányok fogalom párt.

A különbség forrása az, hogy más típusú kultúrában szocializálódtak. A letelepedett kultúra nagyon különbözik a vándorló kultúrától. Az élet különböző szektorait másként élték meg, például a javak felhalmozásának módja egészen más volt, a tulajdon szemlélete is különbözött. Másként gyakorolta a hitét a templom körül letelepedett lakosság, mint az állandóan vándorló cigány közösség. Ma már – a letelepedett életmód miatt

is – a családokban egyre kevésbé érvényesülnek ezek az apáról fiúra szálló hagyományok, gondolkodásmód, szemlélet. Pedig az ősi szokásokban, igazságokban, énekekben, kulturális hagyományokban a cigány emberek az önzonosságukat védik.

Azt általában mindenki tudja, hogy a többség miféle változást szeretne, várna el. De a cigányoknak miért érdeke a változás?

Mindenekelőtt egy új szemléletet javasolnék a többség-kisebbség kérdésében. Számomra a többségen és a kisebbségen túl létezik a harmadik, a legfontosabb komponens. A változás mozgató indítékát mi nem a többségi társadalom igényeiben keressük, nem is a cigány emberek valamiféle érdekeiben, hanem egy evangéliumból fakadó kapcsolatban. Egy olyan közösség mintáját építjük föl egymás között, amely egyaránt vonzó mindkét fél számára. A cigány emberek vágyanak a harmonikus emberi kapcsolatokra, éppúgy, mint a nem cigány testvérek. Ez egy konkrét eseményben megnyilvánult szá-

momra. Egy zárandoklat záró szentmiséjén kérték a szervezők a cigány testvéreket, hogy énekeljenek egy a csoportunkra jellemző dalt. Amikor az áldozás utáni szent pillanatokban felcsendült a cigány himnusznak nevezett népdal pattogós ritmusa, megijedtem, hogy ellenérzést vált ki. Az utolsó dallamsor elhangzása után egy másodpercnyi, számomra feszült csönd végén azonban felcsattant a taps. Mintha a magyar templomokban szokatlan megnyilvánulás ezt fejezte volna ki: „Köszöntünk benneteket! Nekünk is szükségünk van a kapcsolatra veletek! Örülünk, hogy értéket láthatunk bennetektől!”

Az egymás tiszteltéről, a testvéri kapcsolatról való tanúságtétel vonz, és a szeretet vonzása belső motivációt ad arra, hogy fáradozzunk érte. Ennek a szép emberi kapcsolatnak a vonzása, meg tapasztalása már magától elindítja bennünk a változásokat, de ez már ki-ki saját ajándéka a másik számára.

Mik a legnagyobb akadályok, amelyekkel a munkája során találkozik? Milyen új kihívásokra számít?

A legnagyobb akadály a saját türelmetlenségem, hitetlenségem. Sokszor nem győzőm kívánni, hogy a közösség a cigányok és nem cigányok között megteremje a maga gyümölcsét. Szeretném, ha a Szentlélek ajándékai az én határidőimre érkezének meg. Az évszázados szakadékot a két kultúra között az evangéliumi kapcsolatok gyógyszere sem formálja át egy csapásra. Én is olyan vagyok, mint Mózes, aki kétszer is ráút a sziklára. Pedig elég volna egyszer teljesíteni, amit Isten kér, csak ki kell várni, amíg megérkezik az Ő válasza.

Egyébként meglepő, hogy az előítéletek ellenére milyen érzékenyek az emberek a cigányok és nem cigányok közötti szép kapcsolatok üzenetére. Persze vannak, akik ragaszkodnak az előítéleteikhez, és ez sok szenvedést okoz. De azt gondolom, ez is türelem kérdése. Ki kellene várni, amíg tanúságtételünk a szeretetről áttöri közöttünk az évszázados elválasztó falakat.

Mit tekint a legfontosabb feladatának?

A testvérek építik az önazonosság-erősítő gyerektánc-csoportokat, vezetnek iskolai felzárkózást szolgáló gyerekfoglalkozásokat, irányítják a baromfi-programot, hogy mások megélhetését segítsék, törik a fejüket, hogyan segíthetik a munkahelyteremtést.

Nem eshetünk a számok bűvöletébe sem. Nem a létszám, a kezdeményezésünk nagy mérete a fontos, bár a helyzet súlyossága és kiterjedtsége erre ösztönözne bennünket. A legfontosabb számunkra az, hogy hitelesek legyünk, a kapcsolat minőségére irányuljon a figyelmünk, hogy

valóban az Isten szava formáljon bennünket.

Az én legfontosabb feladatom, hogy a szeretetközösséget szolgáljam, a mindig újra megbocsátásra inspiráljam a testvéreket, hogy lelket adjak a közösségnek. Teréz anya szavaival: hogy „Jézus Arcára szegezzem a tekintetem” a testvérekben és ne hagyjam, hogy bármi elvonja ettől a forrástól a figyelmemet, a közösség figyelmét.

Vajon van-e annak tétje, hogy a többségi társadalomnak sikerül vagy nem sikerül összehangot találnia belátható időn belül a cigány kisebbséggel?

Óriási tétje van. Közhely, hogy a 24. órában vagyunk, mégis, manapság a cigányság és a nem cigányok kapcsolata az idők jele. Ha mi nem mondjuk el, nem jelenítjük meg az evangélium erre vonatkozó üzenetét, helyrehozhatatlan mulasztást követünk el. Jézusnak erre is van hasonlata: „A só, amely ízet veszti...” A cigányság az egyházi, társadalmi

szándékoktól függetlenül most keresi a helyét a társadalomban, az egyházban. A 19. században az egyház „lekésett a munkásságról”, most nem lehetünk tétlenek. A magunk üzenetét nem szavakban, hanem cselekvésünk mintájával akarjuk megfogalmazni. A cigány értelmiség maga mozdul. Fölteszi a maga kérdéseit. Nem hagyhatjuk válasz nélkül.

Mi volna a kívánatos magatartás, hogyan szolgálhatná a sajtó ezt a „párbeszédet”?

Ez nagyon jó kérdés, hiszen a sajtó eredeti hivatása a kommunikáció, teológiai fogalommal, a kommunió, a közösség, a kapcsolat szolgálata. A sajtó hivatása – zsinati kifejezéssel – „az emberi nem egységének” a szolgálata. A bizalom erősítése. Ez persze sohasem a kényes kérdések, a problémák elhallgatását jelenti, éppen ellenkezőleg, az igaz kapcsolat a nehéz, kényes kérdésekben, az igazság kimondása, de mindig tapintattal, szeretettel, a bizalom építése céljából. ■

KALAND AZ ÓCEÁNON TÚL: GLOCALCITY

Az egyesült világ kísérleti műhelyének is nevezhetjük azt a nemzetközi projektet, amelyen tizenkét ország fiataljai vettek részt, köztük öten magyarok. A *Glocalcity* elnevezés egy szójátékon alapul, amely a „globális” és a „lokális” szavak angol megfelelőiből született. „Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan” – hirdeti a projekt mottója.

A brazil tengerparton fekvő Recife közelében található a Fokoláre Mozgalom Santa Maria máriapolija. Román, litván, olasz, paraguayi, argentin, német, kolumbiai és magyar fiatalok érkeztek ide két hétre, és a gyakran emlegetett „szeretetyelvén” igyekeztek kapcsolatba kerülni egymással és az ottani világgal. Volt, aki a kis település pékségében segített, mások a közeli Santa Maria iskolában, páran egy alapítványi iskola életébe kapcsolódtak be a szegénynegyed közepén, a Szent Teréz Szigeten, amely korábban méltán viselte a Pokol Szigete nevet.

A negyed, ahol ötven évvel ezelőtt egy pap elhintette a testvériség ideálját, mára egy olyan intézményt vesz körül, amely az ott születő, és szinte egész gyermekkorukat ott töltő gyerekeknek a békére és a szocializációra történő nevelését tűzte ki céljául. Sok tanulója el sem hagyja a szegénynegyedet, hanem teljes szívvel dolgozik a következő generáció felnevelésén. A brazil gyerekek rendkívül nyitottak voltak, nagy lelkesedéssel álltak be a körbe akár moldvai néptáncot is tanulni.

HÚSVÉTI ÖRÖM CHILÉBEN

A modern technológia mellett sok imádságra is szükség volt, hogy sikerüljön épségben felszínre hozni a 700 méter mélyben rekedt 33 chilei bányászt. Augusztus 23-tól külön zászló lobogott a szélben mindegyikükért éjjel-nappal a sívatagban, míg egy vékony csövön az életben maradásukhoz szükséges élelem és információ jutott el hozzájuk.

Ugyancsak chilei zászlót kapott ajándékba október 7-én XVI. Benedek pápa San José bányászainak az aláírásaival. Az egyik feleség bízta meg a menedékben rekedt férjét, hogy gyűjtse össze társai aláírását, amit aztán helyi katolikus újságírók továbbítottak a Szentatyának, ezzel köszönve meg a keresztény hívők szolidaritását és imádságát a különböző országokból.

PAKISZTÁN

A szokottnál erősebb monszun-esőzéseknek és az engedély nélküli, megdöglő erdőirtásoknak köszönhető sokak szerint az augusztusi hatalmas örvíz Pakisztánban. Az Angliánál is nagyobb területet érintő természeti katasztrófában megsemmisült

az ország tartalék élelmiszerének a 80%-a, hajléktalanná vált 4,8 millió ember, akik a víz levonulása után csak sártengert találtak az otthonuk helyén. Ezt az ázsiai országot eddig sem kerülték el a csapások: a 2005-ös földrengésben 75 ezren haltak meg, az utóbbi évek öngyilkos merényleteinek 3500 áldozata volt, a tálibok elől kétfélmillió ember menekült el a földjéről.

A segélyakciók azonnal elindultak az egész világról. A Fokoláre Mozgalom helyi közösségei 381 bajba jutott keresztény és muzulmán családnak tudtak segíteni, továbbították az adományokat és befogadták a rászorulókat. Magyarországon is gyűjtés indult, sokan tettek tanúságot a Földünket átölelő szeretetről.

72 óra fiataloknak

Az európai méretű és ökumenikus szervezésű 72 óra kompromisszum nélkül című projektet immár harmadik alkalommal rendezték meg hazánkban az Ökumenikus Ifjúsági Iroda koordinációjával október 15. és 17. között. Közhasznú feladatok, kulturális műsorok, környezetvédelem, sok helyi kezdeményezés várta a fiatalokat, hogy „beszálljanak egy olyan kalandba”, ahol másokért élhetnek, és megtapasztalhatják, hogy „szükség van rájuk, mert jobbá tehetik a világot!” Ezen a hétvégén a 72 óra zászlaja alatt 120-an dolgoztak Devecserben önkéntesként a kárelhárításban.

Részletes beszámoló a www.72ora.hu weblapon olvashatók.

KÖZVETLEN SEGÉLY A KATASZTRÓFA SÚJTOTTA TERÜLETEN ÉLŐKNEK

Továbbra is szükség van a segítségre, hiszen a nehezen még nincsenek túl a károsultak.

Pénzadományokat az alábbi számlaszámra lehet küldeni
november 30-ig:
(a Fokoláre Mozgalom szervezésében)

Kék Világ Alapítvány (1163 Budapest, Kisterenye u. 54.)

OTP 11703006-20051455

A közlemény rovatra kérjük odaírni: „katasztrófák 2010”
További információ: info@fokolare.hu

VÖRÖS ISZAPBAN

Magyarország történetének legnagyobb környezeti katasztrófája. Apokalipszist idéző, rettető látvány: mindent elárasztó vörös sár, halottak, sebesültek, láthatatlanul mérgező finom por. Iszonyú lelki teher az ott élőknek, kétségbeesés, tanácstalanság, reménykedés. Azonnali kormányzati beavatkozás, segélyek, gátépítés, intézkedések. Az egész ország megmozdul az első pillanattól fogva: segítő kezek és adományok. A szolidáris szeretet még jobban árad, mint a vörös iszap. A katolikus plébánia főszereplő: okos szervezés, gondos odafigyelés, befogadás és megértés. Gyakorlati ökumenizmus: hathatós református és evangélikus közreműködés egy katolikus vidéken.

Fotó: Mészáros Endre

„Tudni szeretnél?
Tanulj!
Többet szeretnél tudni?
Keress egy jó tanítót!
Szeretnél még többet
tudni? Tanítsd meg
másoknak azt, amit te
magad megtanultál!”

Chiara Lubich

EGYSÉG ÉS PEDAGÓGIA

Pontosan tíz évvel ezelőtt, 2000 novemberében kapott pedagógiából díszdoktori diplomát Chiara Lubich Washingtonban, amivel elismerték az egység karizmájából született újdonságot a nevelés világában.

Az ókortól kezdve a „társadalmi csoport”, a közösség volt a nevelés első számú terepe, ahol a fiatalok szabadon tanulhattak az idősektől. Nem egy civilizációban a mester (tanító) együtt élt a tanítványaival, akik, ahogy számban gyarapodtak, sok esetben egy kisebb település méreteit elérő közösséget hívtak életre.

A nevelő, a tanár, azaz a mester szó jelentése sokat változott az idők során. Napjainkban a szónak két jelentése van: a mester, mint vezető, aki egy ingyenes, a jó iránti szeretettől indított hivatásban él; és a mester, mint tanító, aki kibontakoztat egy „szakmát”, szaktudása van, amit át tud adni másoknak.

[...]

Chiara Lubich tanításának újdonsága, hogy Krisztus, a Tanító, a Feltámadott „*ott él a város lakói között.*” A Mester, Jézus központi szerepe szorosan összefonódik a kapcsolat dimenziójával, és így megvilágosítja a modern és kortárs pedagógia sok kulcsfontosságú problémáját...

Chiara Lubich olyan modellt vezet be, amely az Istennel és a felebaráttal való kapcsolat kettős dimenziójában valósul meg. Ennek megfelelően minden személy ezeken a kapcsolatokon keresztül képes meghatározni létét. A

kapcsolat nem csak az emberek közötti kapcsolat dimenziójában mutatkozik meg, hanem mint egy „harmadik alkotóelem” (Jézus, aki jelen van és ott él azok között, akik szeretik egymást), az igazi Mesterré válik.

Ennek az igazságnak a jele, hogy Isten itt van közel, ott él minden felebaráttal. Ebben az értelemben az embertárs a minden emberben jelenlévő végtelennek a bizonyítéka, és ennek következményeként annak a kapcsolatnak is, amelyet többé-kevésbé tudatosan minden ember megél Istennel.

[...]

Ebből következően az egység pedagógiájában a nevelésnek nemcsak hogy szüksége van a kapcsolatra, hanem a nevelés maga a kapcsolat, a kapcsolaton belül valósul meg. A nevelés minden alanya – a tanárok, a tanulók, a környezet – csak a kapcsolaton keresztül létezik és alakul.

[...]

Újra fel kell fedezni, ki is a nevelő valójában, és miben áll a hivatása, hogy ez az „apátlan társadalom” visszakapja az atya alakját, de természetesen nem a parancsoló, önkényuralmi apáét, hanem azét, aki képes életet adni másoknak, és megfelelő választ tud adni a zűrzavarral szemben, amely sokakat leblokkol...

Ki kell fejteni, ki kell dolgozni a kapcsolat lényegi elemeit, amelyben a nevelő és a növendék nem csupán alanya és tárgya a nevelés folyamatának, hanem az egyetlen Mester ajándékának csatornáit kölcsönösen egymás számára. Minden egyes nevelő, pontosan az őt illető felelőssége miatt, alanya a nevelésnek, a tanulóhoz viszonyítva egy dinamikus aszimmetrikus helyzetben, ugyanakkor a nevelés tárgyaként is felfedezi magát az igazi Nevelő és a tanuló szemszögéből nézve.

[...]

Ez a kapcsolat, a Mester élő jelenléte közöttünk fontosabb a tanár képességeinél, tudásánál, erejénél; fontosabb, mint a növendék frissessége, fogékonysága. Fontosabb a tanítási programnál, amelyet természetesen ki kell dolgozni, és folytonosan meg kell újítani; elsőbrendű a különleges célok elérésénél.

Ahhoz, hogy minden személy fejlődését az őt alkotó különböző képességek vagy dimenziók harmóniájának egységében tudjuk kibontakoztatni, a kapcsolatnak erre a modelljére kell alapoznunk a nevelést. Ez lesz a válasz az egységtörekvésre, amely ott él minden ember lelkében.

Részletek Francesco Châtel írásából
Szerkesztette: Arany Krisztina

EGY BOLDOG LÁNY

Szeptember végén Rómában járt két tiszakécskei fiatal egy magyar delegációval. Kapuváry Kriszti Szekszárdon, Kiss Gábor Kecskeméten főiskolás, mindketten 19 évesek. Útjukról kérdeztük őket.

PÉLDAKÉP LETT ÉS UTITÁRS

2010. szeptember 25-én hatvankilenc országból 25 ezren érkeztek Rómába egy fiatal lány, Chiara Badano boldoggáavatására, akit mindenki Chiara Luce néven ismer.

A 8000 személyt befogadó VI. Pál terem hatalmas színpadán három részletben vitték színre életét: „Life, Love, Light”. Az élet, szeretet, fény című estet fiatalok készítették fiataloknak, színházi nyelvezettel, zenés elemekkel és tanúságtételekkel.

Jávorka Lajos

Mi is történt Rómában?

Kriszti: Egy 19 éves olasz lány, Chiara Luce Badano boldoggáavatására mentünk. Fiatal volt, életvidám, szeretett sportolni, táncolni, sok barátja volt – és 17 évesen megtudta, hogy gyógyíthatatlan beteg.

Hogyan fogadta Chiara ezt a hírt?

Gábor: A szülei is jelen voltak a boldoggáavatáson. Előzőleg láttuk videón, de édesanyja most élőben is elmesélte, hogy amikor a lánya hazért édesapjával a kórházból, 25 perc-re visszavonult a szobájába. Azután magához ölelte az elsőáldozási fényképét, és azt mondta hangosan a szülei előtt: „Jézus, ha akarod, akkor én is akarom!”

Hogyan élte végig a betegségét? És hogyan dolgozta föl ezt a környezetét?

Kriszti: Chiara sok vizsgálaton és kezelésen esett át. Közben egyre inkább látszott, hogy nem tudnak segíteni rajta. Soha nem vonta vissza a Jézusnak kimondott igénjét, sőt, mindig megújította. Az orvosa mesélte, hogy gyakran jöttek látogatóba a barátai – mindig csüggedten, szomorúan. De amikor kijöttek a szobájából, akkor ragyogtak, mosolyogtak. Chiara betegségében is vigasz volt mások számára.

Gábor: Meglepő volt hallgatni a tanúságtételeket. Nem úgy beszéltek róla, mint egy halotról, hanem mint aki él. Így beszéltek a szülei, a barátai, az orvosok. Mindenki mosolygott. Ünnep volt!

Kriszti: Chiara valamit különösen a szívembe helyezett. Földi élete utolsó hetében ezt üzent a fiataloknak édesanyjával: „A fiatalok a jövő. Én nem futhatok tovább, de át szeretném adni nekik a fáklyát, mint ahogy az olimpián is szokás.

Egy életünk van, és azt érdemes jól leélni.” Édesanyjától pedig így búcsúzott: „Légy boldog, mert én is az vagyok!” Számomra ez nagy és vonzó példa.

Mit jelent az, hogy valakit boldoggá avatnak?

Gábor: Az Egyház ünnepélyesen kijelenti valakiről, hogy az illető hősies fokon élte az erényeket, és ezért példaképül állítják a hívők elé. Így lett most Chiara Luce Badano példakép a fiatalok számára. Valóban példaképünk lehet, hiszen a kortársunk. Épp olyan idős volt, mint most én, amikor átment a másik életbe. Fiatal volt, szerette az életet, a vidámságot. Persze azért is sikerülhetett ilyen komolyan és mégis vidáman venni ezt az akadályt, mert korábban is másokért élt. Például kislány korától mindig félretette a pénzét afrikai szegényeknek. Az volt a vágya,

hogy orvos lesz és szegény afrikai gyerekeket fog gyógyítani.

Kriszti: A boldoggáavatási ünnepen fölolvasták Chiara életét, majd azt a dokumentumot, amelyben a Szentatya kinyilvánítja, hogy mostantól boldogként tisztelhető. Az ünnepet a pápa megbízásából Angelo Amato érsek atya végezte. A háromnapos ünnep több helyszínen zajlott, így eljutottunk a Vatikánba és a Falakon kívüli Szent Pál bazilikába is.

Tiszakécskéről tehát ti ketten mentetek. És Magyarországról?

Kriszti: Magyarországról két busszal indultunk, összesen százan. Amikor Budapestre utaztunk Gáborral, kicsit féltünk, mert nem ismertünk senkit. Ám hamar tapasztaltuk, hogy mindenki nagyon barátságosan fogad bennünket, örülnek nekünk. A Fokoláre Mozgalom fiataljai ezek, akik Chiarához hasonlóan fiatalosan, vidáman élik az életet, mégis nagy elszántság, nagy elkötelezettség van bennük az evangéliumi életre. Hamar elhatároztuk, hogy tartjuk velük a kapcsolatot.

És más fiatalok a világ más részeiből?

Gábor: Több mint hatvan országból érkeztek. Előzőleg 14 ezer fiatalról tudtunk, de 25 ezren jöttek el, még Afrikából és Indiából is. Pedig ők nagyon szegények. Úgy tudtak jönni, hogy európai fiatalok komoly gyűjtést rendeztek számukra hónapokon át. Nagy ünnep volt! Mi általában bejutottunk a helyszínekre, de sokan kivetítőkről látták a boldoggáavatást és a fiatalok koreográfiáját, a táncjátékokat.

Van még valami a szívetekben, amit szeretnétek megosztani velünk?

Kriszti: Meg szeretném fogadni Chiara tanácsát: „csak egy életünk van, s azt érdemes jól leélni.” És szeretném átvenni a fáklyát!

Gábor: Látom és tudom, hogy az Egyház képes megújulni! Ehhez kellünk mi, fiatalok is. Itt vagyunk! ■

Chiara Luce Badano

Észak-Olaszországban, Sassellóban született 1971. október 29-én. Szülei 11 évet vártak rá. Nyugodt gyermekkorra és serdülőkorra volt, nagyon összetartó családban nőtt fel, és komoly keresztény nevelést kapott. Szüleivel együtt kilencéves korában ismerte meg a Fokoláre Mozgalmat, és csatlakozott hozzá.

Élete és halála az Isten szeretetére kimondott feltétel nélküli igeről tanúskodik. 19 évesen, 1990. október 7-én halt meg. Az Egyházban mostantól minden év október 29-én emlékezünk meg róla.

„Szeresd az életet! És soha ne hagyd el ezt a szeretetet!”

Életrajza novemberben jelenik meg magyarul *Mindenem megvan* címmel.

Chiara Luce Badano és a vele azonos utat követő fiatalok életét könyvbemutató keretében ismerhetjük meg november 26-án 17 órakor a PPKE Jog- és Államtudományi Karának dísztermében (1088 Budapest, Szentkirályi u. 28. II. emelet).

NEM MESE EZ: GYÖMRŐ

Gyömrő 15000 lakost számláló település, nem messze Budapest határától. Területét a régészek szerint az őskortól kezdve lakták. A középkorban fellendült, de a török kiűzése után csaknem lakatlanná vált. A Rákóczi-szabadságharc idején, 1705-ben a fejedelem itt tartott seregszemlét, és beszédet is intézett csüggedő katonáihoz. Később a Teleki családé lett a falu, s bár ekkorra reformátusok lakták, a 18. században Fellner Jakabbal építettek egy katolikus templomot is egy unokatestvér tiszteletére. Nem kis dolog lehetett ez akkoriban. Látszik, hogy vannak gyökerei egymás elfogadásának. A 19. században a települést érintő Budapest-Újszász vasútvonal hatására felgyorsult a fejlődés. A téglagyár területén kiemelt jelentőségű tófürdő jött létre, amelynek vize gyógyhatású, ezért az emberek nyaranta nagy számban látogattak ide, főleg a fővárosból. Közülük sokan később telket vásároltak és megtelepedtek, innen jártak naponta Budapestre dolgozni. Eredetileg erdélyi vagy kelet-magyarországi családokból is sokan költöztek ide, jobb körülmények közé valamelyik pesti lakótelepről. A város lakossága az elmúlt száz év során meghétszereződött.

Szeptemberben Gyömrőn járt az Új Város szerkesztősége. A helyi plébánossal és munkatársaival beszélgettünk. Vajon mi a titka, hogy az egység kultúrája ennyire be tudott hatolni a város életébe?

dézzük fel Chiara Lubich programadó gondolatait:

„Ha meg akarsz hódítani egy várost Krisztus szeretetének, készíts számvetést!”

Tíz évvel ezelőtt, amikor ide került plébánosnak Szekeres Mihály atya, aránylag jó ökumenikus szellem uralkodott „alaphangon”. A felekezetek elfogadták egymást, augusztus 20-án együtt szentelték a kenyeret. Ebből az alaphangból nőtt ki mostanra egy lelkész kör, valamint a különböző gyülekezetek közös találkozója.

Nagy hagyományai vannak a városban a civil szerveződéseknek, egyesületeknek is – tudjuk meg Bekéné Búzás Edit egyháztanács tagtól. Több mint harminc ilyen működik a városban. Nagyon erős például a patrióta csoport, akik hordozzák a város hagyományait, múltját, és szeretnének érte valamit tenni. Editben és még másokban fogalmazódott meg, hogy ezt a sok értéket ne külön-külön, hanem együtt próbálják meg hordozni.

Az egyházi közösség is sokszínű, sokféle csoport működik. Jó szándékú, tenni akaró, hitét élő emberek. A csoportok közötti kapcsolat sokáig elég laza volt. Mindenki tette a maga dolgát, egymástól függetlenül, néha némi rivalizálással. „Sok szépet láttam, valami mégis hiányzott” – mondja Edit.

„Gyűjtsd össze barátaidat... Egyesülj velük Jézus nevében...”

„Az egység lelkiisége tesz képessé arra, hogy felismerjem azokat az embereket, akik elkötelezettek, vagy azok lennének, csak elő kell hozni belőlük – avat be a kezdetekbe Misi atya. – Így a világiakkal együtt, testvéri módon tudjuk építeni Isten országát.”

Kovács Edina művelődésszervező 2003 óta dolgozik Gyömrőn. Idevalósinak tartja magát. „Hogyan kapcsolódom a helyi kultúrához? Pécssett végeztem, néprajzon, és úgy éreztem, itt meg tudnám valósítani az elképzeléseimet: a kiállítá-

Aranyi Krisztina

Kovács Csaba

A Teleki kastélyban állami gondozott, hátrányos helyzetű fiatalok élnek.

sokat, a helytörténeti beszélgetéseket, a népzenei és más bemutatóeseményeket. Akkoriban olvastam az *Egy város nem elég* című írását Chiarának, és konkrétan elkezdtem összefogni a civil szervezeteket. Hét éve a katolikus közösséggel közösen szervezünk kulturális programokat, amelyeknek értéktartalma túlnyúlik más városok kulturális programjain, mert határozottan keresztény tartalmúak.”

Edit emlékszik még rá: „Amikor Misi atya ideérkezett, megszólított bennünket és meghívott egy új életre. A közösségi lelkiség által belső és külső kapcsolataink új értelmet kaptak, megtapasztaltuk azt a harmóniát, amire régóta vágytunk. Szövetséget kötöttünk, hogy ezért szeretnénk élni.”

„Fordulj azután a leg-szerencsétlenebbek, a rongyosok, az elhagyottak, az árvák, a foglyok felé.”

Gyömrőn épült egy idősek falva. Fokozatosan kiépült a kapcsolat a vezetőkkel és a dolgozókkal, s rendszeresen járnak oda a közösség tagjai. Ezen kívül látogatják

a város magányosait. Az előzményekről beszél *Hajdú Ágota* hitoktató: „Mindez a köztünk lévő na-

ház kapcsán először leültünk, és imádkoztunk, nem tudtuk előre, hogy mit akar a másik. Az egység-keresésből újfajta kapcsolat indult és egyre jobban elmélyült közöttünk. Ez a lényege az egésznek, ezt a kapcsolati hálót kell folytatnunk. A gyümölcsöket nem lehet elsorolni! Ha csak arra gondolok, mit jelent nekem ebből a közösségből indulni a hittanórákra! Erre válaszok születnek: a vezető óvónőtől, egy anyukától, aki szinte helyettem szervezi meg a hittanórát. Csak ámulok-bámulok azokon a csodákon, amik itt történnek.”

Elindítottak egy játszóházat is a családoknak, és meghívták a többi gyülekezetet, hogy tegyék közösbe kincseiket. Sokan bekapcsolódtak, nemcsak a vallásosak. Meghívták a speciális diákonthon lakóit és a lakásonthonokban élő állami gondozott gyerekeket is. Családban élő és árva, egészséges és

fogyatékkal élő gyerekeket együtt mind. Ennek gyümölcsékként megszületett a bizalom egymás iránt. A gyülekezetek tagjai hívják a többiek erre a programra, nincs fél-

A város ékessége a Tófürdő.

tékenykedés. A játszóháznak tartalmi, lelki oldala is van, a család együtt vesz részt rajta. Adventben például betlehemeznek a gyerekekkel, amire külön fel kell készülni. Edina szerint ennek a jövője: „Ha csak az adventot, a húsvétot meg tudjuk tölteni tartalmas, a hagyományokhoz hű programokkal, az már nagy többletet ad a városnak és lakóinak.”

Újabb próbatétel a kapcsolattartás a különböző intézményekkel. „Nehezen fogadják el, hogy nem a feladataikat akarjuk elvenni, hanem mellettük és velük összhangban kívánunk dolgozni” – mutat rá Edit. Aztán kiderült, hogy az intézményekhez is oda lehet lépni és segíteni akkor, amikor a lehetőségeik véget érnek. A helyi karitászcsoport szoros kapcsolatot épített ki a családsegítővel, és most már bizalommal fordulnak hozzájuk. Volt, hogy ők adtak gyorssegélyt egy bajba jutott családnak, hogy élni tudjon addig, amíg a hivatalos segítség meg nem érkezik.

„Osszátok meg ezeket az ajándékokat egymással, hogy a fény ne hunyjon ki és a szeretet ne apadjon el.”

Idővel az egyes csoportok felelőseit is rendszeres találkozásra hívták. „Mindaz, amit közösen hordozunk, előbb, gazdagabb – sugárzik

az öröm Editből. – A csoportokból, a közösség tagjaiból kialakult a segítők tábora is. Összejöveteleink harmonikusabbak lettek. Már mindenkinek fontos, mivel foglalkozik a másik. Azt is megtapasztaltuk, hogy valójában nem az számít, mit teszünk, hanem hogyan tesszük. A közöttünk megvalósuló harmónia vonz másokat, nem a konkrét program. Amikor a tábori nap végén a szülők jönnek a gyerekekért, nem akarnak hazamenni. Az apuka beáll focizni, az anyuka leül velünk uzsonnát készíteni. Amikor egy találkozó végén az egész napot átdolgozó, szolgáló szülő köszöni meg, hogy velünk tölthette a napot, és megkérdezi, mikor jöhet legközelebb.”

„És ha a harcnak ára van, tudd, hogy épp itt van a siker titka.”

Hallottunk a szép dolgokról, de tudjuk, ezek mögött sok-sok fájdalom is van. „Amikor tele vagy elképzelésekkel és az értékeidet úgy adnád... Csak a másik még nem fogadja el ezt az ajándékot, mert úgy érzi, hogy valamit rá akarnak erőltetni, amire még nincs kész – mondja példának Edit. – Ilyenkor ezt észre kell venni és vissza kell vonulni, belátni, hogy erre még nem érett a helyzet. Akkor másképp kell kezdeni, vagy nagyobb teret, nagyobb bizalmat adni a másoknak. A

Kovács Gábor (3)

háttérből segíteni. Egészen addig, amíg meg nem születik a bizalom és az elfogadás. Amikor megnyílik a másik fél, és már ő kér.”

„Egy város azonban túl kevés. Célozz messzebbre: a hazádra, mások hazájára, mindenki hazájára, az egész világra.”

Edina büszkesége a Kultúrinda. A gyerekprogramokból, amelyeket a négy felekezet hordozott, s amelybe az állami gondozott és fogyatékkal élő gyerekek is bekapcsolódtak, egy uniós program is született ugyanis. Hét év országos projektjei közül a második díjat kapta, és jelölték a nagy nemzetközi brüsszeli értékelőre. Egy kis ország vidéki városkájának keresztény felekezetei által megvalósított program példa értékű lett az Európai Unióban. ■

Családok bográcsos ünnepe Szekeres Mihály atyával (középen).

EGYMÁSNAK ÍTÉLVE – VAGY EGYMÁSNAK TEREMTVE?

A gyömrői Ceferino Ház munkatársa mondja el tapasztalatait az összefogásról, cigányokról és nem cigányokról, „feketén fehéren”. Hogyan lehetünk közvetítők, hidak.

Amikor a Ceferino Ház, a Váci Egyházmegye cigánypasztorációs központja Gyömrőre költözött, a Mária Rádióban is akkor indult egy új műsor. Önkénteseket kerestek, és engem is megszólítottak, vállalnék-e riportkészítést. Mindaz, amit ennek során megtapasztaltam a cigánycsoportokban, lebontotta bennem az addigi negatív képet, előítéletet. Nagyon őszinte érzelmeket kaptam, őszinte fájdalmat, őszinte örömet. Kiderült, ugyanazok a küzdelmeik, mint a mi családunknak, ugyanúgy nevelik a gyermekeiket, mint mi, ugyanakkor kétszeresen kell megfelelniük. Nem csak a mindennapi élet kihívásainak (a munka, a család, a kapcsolatok), még a többségi társadalomnak is. Komoly fájdalmak, sebek érik őket nap mint nap. Nekünk is nehéz, de nekik duplán. Erőt ad a nehéz pillanatokban, ha látom bennük a kitartást és a szeretetet. Ugyanakkor még nagyobb örömmel vagyok velük, főleg amikor a sikereikben és örömeikben tudok osztozni. Egyre jobban megismerem a hagyományaikat, azokat az értékeket, amiket az életmódjukban őriznek (családi összetartás, a gyermek elfogadása, több generáció együttélése), ezek

a mi városias, modern, túltervezett életvitelünkben már kevésbé vannak jelen. Ugyanakkor látom a hiányosságokat (tervezés hiánya,

Farkas Ferenc

ambíció-jövőépítés gyengesége), amelyekben segítségre szorulnak.

Felnőtt emberekből álló evangélicus csoportunk, cigányok és nem cigányok rendszeresen találkozunk, lelkigyakorlatra megyünk. Közben jobban megismerjük egymást, mint embert, és egymás kultúráját is. Egyik cigány testvérünk mondta, hogy azokat a sebeket, amelyeket nem cigány emberektől kapott, azokat a nem cigányok tudják gyógyítani. De így van ez fordítva is. Ahogy erősödik a bizalom egymás iránt, úgy gyógyulnak a sebek. Egyre inkább ajándéknak érezzük egymást. Nagyon sok olyan közös élményünk volt, ami ezt megerősítette.

Idén nyáron cigány és nem cigány családok közösen nyaraltunk, gyerekeinkkel együtt. Meghatódtam, amikor rögtön az első este az egyik cigány kisfiú hálát adott az én kisfiamért, hogy a barátja lehet. Ez a hangulat végigkísérte azt a pár napot. A gyerekeimnek sok-sok testvére lett, nekem meg sok-sok gyermekem, nővérem, bátyám. Közösen főztünk, kirándultunk, játszottunk. A szobánk átalakult gyereksarokká. Meghitt beszélgetések, imádságok részesei lettünk. Amikor hazajöttünk, pakolás közben észrevettem, hogy gyerekeim feltűnően csendben ülnek. Rákérdeztem, mi történt, mire lányom csendben azt válaszolta: „Hiányoznak a kicsik.”

Másik alkalommal egy cigány házaspár fontos megbeszélésre ment a Ceferino házba, s a gyerekeket nem tudták hová tenni. Megkértek, vigyázzunk rájuk. Családunk minden tagja természetes szeretettel fogadta őket. Kicsit játszottunk, a gyerekeink tanultak velük, együtt megvacsoráztunk. Nem történt semmi különös, mégis – egy családként töltöttük el azt a délutánt és estét! Távozásban a gyerekek a kocsiban dalra fakadtak, s a szülők a legközelebbi találkozásnál kérdezték, mi

Kovács Gábor

*Feketén-
fehéren, az
Eucharist
együttes
koncertje és
tanúságtétel
az óbudai
Amfiteátrum-
ban 2010. au-
gusztus 4-én.
„Cigányok és
nem cigányok
egységben.”*

történt nálunk, mert a gyerekek azt mondták, olyan volt, mint a mennyország.

Ugyanezek a gyerekek nyáron három napot nyaraltak nálunk. Már mint jó barátok jöttek hozzánk. A ház tele lett vidámsággal. Akkor kezdődött a napközis táborunk, ahol Csilla lányunk is feladatot vállalt. Elhívtuk a cigány barátnőjét, segítsen neki délelőtt. Kedves volt a fogadtatás, látszólag rendben volt minden, ám egyszer csak a kislány jelezte, hogy haza akar menni: „Nem vagyok idevaló.” Nem értettem, aztán körülnéztem, és észrevettem, hogy egyedül ő a cigány származású... Van még mit tennünk, nemcsak a kölcsönös elfogadásért, hanem azért is, hogy saját magukat el tudják fogadni. És ehhez a személyes kapcsolatokon, a pozitív élményeken keresztül vezet az út.

Ilyen alkalom a cigány-magyar találkozó. Gyömrőn a művelődési ház harmadik éve helyszíne a Váci Egyházmegye cigánycsoportjai találkozójának. Idén felajánlottuk, hogy nemcsak az épületet, hanem segítő kezeket is adunk a nap lebonyolításához. Örömmel fogadták.

Csak később szembesültünk azzal, hogy most nem egy átlag programban segítünk. Sokaknak át kellett lépniük saját korlátaikat, előítéleteiket a cigányokkal szemben. Közösségünk tagjai adták a háttér. Kenyérrel és sóval fogadtuk az érkezőket (kb. száz embert, felnőtteket és gyerekeket), kávét főztünk, terítettünk, ebédtettünk, pakoltunk, díszítettük a termet, takarítottunk, fuvaroztunk – amit épp kellett. Nagyon szép volt az előkészület és az egész nap. Az érkezőknek már az különös volt, hogy a nem cigányok szolgálnak, segítik a programjukat. Nagyon hamar feloldódott mindenki ebben a szeretet-légtérben, együtt hordoztuk a napot. A legnagyobb ajándék az volt, hogy nem éreztük a különbséget cigányok és nem cigányok között: Isten gyermekeiként testvérként voltunk jelen.

Nyáron a budapesti Amfiteátrum adott helyszínt az *Eucharist* együttes koncertjének. Feketén fehérén volt a rendezvény címe. Cigányok és nem cigányok közösen dicsőítettük Istent, dalokkal, táncokkal, tapasztalatokkal. Tanúságot tettünk egy

közös életről. A közönség soraiban feltűnt néhány ember nagy táblákkal, amelyeken szentírási idézetek voltak ugyan, de egyértelműen a cigányokkal szembeni előítéleteket tükrözte. Próbáltuk befogadni és átölelni a fájdalmukat, és megerősíteni őket abban, hogy közősek a gyökereink, akkor is, ha más véleményen vagyunk. A program részeként egy kereszt előtt közösen hódoltunk, kifejezve, hogy cigányokat, nem cigányokat egyaránt megváltott Jézus. Ezek az emberek is beálltak a sorba, letérdeltek a kereszt előtt. Majd láttuk, hogy a táblákat összeszedik, egy darabig még figyelték a programot, majd csendben elmentek.

Miért vállalom ezt? Hitben élek, nagyon fontos a Szentírás számomra, az ige élése. Különösen a szívemben van Jézus végrendelete, az egység ideálja. Hiszem, hogyha Jézus szemével nézünk egymásra, akkor minden különbség gyönyörű harmóniává alakul. Közvetítő, hidak lehetünk, ha mások elé tudjuk élni és tovább tudjuk ajándékozni a tapasztalatunkat.

Bekéné Búzás Edit

MILYEN A TE BOLYGÓD?

Sajátos nevelői hivatás a lelkipásztoré: feladata a hitre nevelés és az erkölcsi életre nevelés.

**Hortoványi
Emőke**

Kérdéseinkre Csáki Tibor atya válaszol, aki 1992 és '96 között a váci Karolina Katolikus Általános Iskola igazgatója volt, most monori plébános és teológia tanár.

Milyenek a gyerekek ma?

Olyanok sokszor, mint a megműveletlen föld. Fiatalon, amikor káplánként közéjük kerültem, elkezdődhetett a föld megművelése,

azután a magvetés. Sokszor az a benyomásom, hogy anélkül akarunk oktatni, katekézist tanítani, hogy behelyezkednénk az ő élethelyzetükbe.

Az elmúlt években azt láttam, hogy a kamaszok leginkább a saját területet keresik. Az én dolgom (és az egyházé) az is, hogy teremtsünk olyan lehetőségeket, ahol szívesen vannak együtt a hasonló értéket kereső fiatalokkal. Monoron az elmúlt években ezért alakítottunk

ki focipályát, *streetball* (utcai kosárlabda) pályát, klubhelyiséget, stb. Ők meg bátran elhozhatják a barátaikat, és kulturáltan játszhatnak együtt. De ez már egyfajta elő-evangelizáció is, ahol megtanulhatják, mit jelent „levetni a régi embert”.

A fiatalok keresik önazonosságukat. Ebben tájékozódási pontokat adhat a lelkipásztor: Isten képmása vagyok, és az Ő szeretet-terve szerint valósíthatom meg ön-

KINCSEINK

Az intézményes nevelés keretein belül is kicsírázhatnak a rég elvetett magok.

Állami iskolában dolgozom. Próbálok elsősorban tettekkel képviselni és közvetíteni a pozitív értékeket: a szeretetet, befogadást, meghallgatást, ajándékozást. Amikor részt vettem a 2009-es nyíregyházi máriapoli pedagógiai fórumain, nagy örömmel hallottam, hogy sokan vannak mások is, akik ilyen nevelési elvek szerint dolgoznak. Itt született az ötlet, hogy az egység lelkiességét élő nevelők és az ő szűkebb-tágabb körükbe tartozó pedagógusok megmutathatnák egymásnak a gyerekekkel végzett értékadó, értékörző tevékenységüket egymás gazdago-

dására. Ez lett a *Kincseink* találkozó, amelynek címe egyaránt utal a gyermekekre és az iskolában megvalósított programokra. Nagyon lelkesek voltunk.

2010. április 17-én tizenegy vidéki és budapesti, egyházi és állami iskola hozta el kincseit Budapestre. Az országos találkozó helyszíne, a Patrona Hungariae Általános és Középiskola díszterme az ünnepnapon megtelt mintegy 100 gyermekkel, 80 tanárral és szülővel. Jelenetekkel, dalokkal, táncokkal készültek a gyerekek. Vetített képes előadásaikban az egymás elfogadásának (tolerancia) és a békére nevelésnek a lehetősége jelent meg. Tízta gyermekarcok, szép és örömteli légkörben – a kamaszok komolyak voltak, és mindegyikük ünnepélyes.

Horváth Viktória

A *Néri Szent Fülöp Általános Iskola* tanítói egy tanmesét mondtak el, míg néhány tanuló hangszereken kísérte őket, majd a békére nevelő nemzetközi Béke Háló programot ismertették.

A testvériségre, egymás elfogadására mutatott szép példát a nagymarosi *Kittenberger Kálmán Általános és Művészeti Iskola* cigány-magyar gyermek tánccsoportja, valamint a *Józsefvárosi Zeneiskola*, ahol a legkisebb gyerekek is már együtt zenélnek, közösséget alkotnak, és ezek háttérben láthatatlanul a tanárok hősies erőfeszítése húzódik.

Sipos Gyöngyvér és Decsi Péterné képei

magam. Nincs szükség arra, hogy divatos szerepeket játsszak, álarcot viseljek. Istennel párbeszédben felfedezhetem magamban az Ő tervét, és kibontakozhat a személyiségem.

Elmondanál egy nevelési helyzetet?

A plébániánkra bejöhet bárki. Egyik gyerek magával hozta a barátját, és az történt, hogy megrongáltak, szétszedtek valamit a játszótéren. Gondban voltam. Egyszerű lett volna párezer forintért megvenni az építőanyagot és kijavítani a tetőt. Mégis inkább egybehívtam a gyerekeket: mi építeni, nem rombolni akarunk. Összeadták a pénzt, és segítettek helyrehozni a rongálást, mert ez a közös felelősségükre figyelmeztette őket.

Annak idején Don Bosco nagyon sok kallódó gyermeket megmentett a kegyelem segítségével és okos pedagógiájával. Sokan rajongtak,

mások visszaéltek a szeretetével, meglopták, becsapták, mégse zárta be az intézeteit.

Hogy nevel egy lelkipásztor?

Sosem szabad elfelejteni, hogy a plébános nem helyettesítheti a keresztény közösséget, és hogy a gyermekek elsődleges nevelői a szülők.

A keresztény pedagógus pedig mindenképpen testvér is, nem csak nevelő. Szeretete a külső törvényeket bensővé teszi. Nagyon fontos, hogy ne pusztán magatartást és külső viselkedési normákat követeljen meg, hanem értékeket, élhető mintákat közvetítsen. Ahogy például az elesett emberekhez viszonyul. Ugyanígy, derűjével, türelmével, elfogadásával, szeretetével Isten jóságának tükré és eszéke lehet.

A hitébresztésen túl, bizonyos értelemben még fontosabbnak tartom a természetes emberi értékek, készségek és erények fejleszté-

sét, mert a kegyelem a természetre épül. Sok gyerek életéből ugyanis hiányoznak az olyan alapvető értékek, mint a becsület, az igazmondás vagy a szorgalom. Ezért elengedhetetlen, hogy először ezeket igyekezzünk bennük kialakítani és megszilárdítani.

Igyekszem eggyé válni minden korosztállyal. Odafordulással, hogy mindenkinek legyen sikerélménye! Kérdéseket teszek fel. A kamaszoknál az önismeretről: – Milyen az élet a te bolygódon? Milyen meleg a kályhád? Később: – Megtaláltad a hivatásod? Mivel jár ez? A felnőtt férfiakról ezt kérdezem: – Hogyan gondoskods? Milyen az apaságod? – Tuds-e hálával visszatekinteni? – fordulok az öregekhez. Olyan kevés szó esik ma erről! Vagy: – Örülsz-e az unokáknak?

Ám „a jó pap holtig tanul” – igaz a mondás. Sosincs készen: egy adott kor adott kihívásai között él. A tegnap igenje ma már kevés. Újra és újra ki kell mondanom. ■

Szívet melengető volt hallgatni a makói *Szent István Egyházi Általános Iskola és Gimnázium* gyermekeit, akiknek a szeretet szolgálatban végzett munkája (betegek és idősek látogatása) rendkívüli lelki finomságról tanúskodott.

Amikor néhány éve Magyarországon járt a *Gen Rosso* együttes, Miskolcon velük együtt léptek fel a *Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium* diákjai. A közös munka, az együtt gondolkodás szépségét megérezve a gimnáziumban azóta más előadást is készítettek az akkor tanult szemlélettel és módszerrel.

Zenés műsorukban a nyíregyházi *Kodály Zoltán Általános Iskola* és a *Szent Miklós Görög Katolikus Óvoda és Általános Iskola* tanulói hitükről tettek tanúságot áttetsző lelki tisztasággal.

A művészetek lelki formáló hatására mutatott szép példát a budapesti *Ward Mária Általános Iskola és Gimnázium*, és a népi hagyományok ápolásának fontosságáról tanúskodott a mendei *Géza Fejedelem Általános Iskola*.

A hazaszeretetre és erkölcsre nevelést, a közösségépítést emelte ki a *Fáy András Közlekedésgépészeti Műszaki Szakközépiskola* és a *Németh László Gimnázium* két osztályfőnöke.

Májusban meghirdetett irodalmi pályázatunk nyertes alkotását közöljük.

HÍR A HÁLÓN

Nyugdíjba vonult. Addig mozgalmas élete elcsendesedett. Férjén, még otthonlakó és az alkalmanként látogatóba érkező gyermekein kívül szinte alig találkozott emberrel. Igaz, ha a ház előtt sepergetett, szót váltathatott az éppen arra járó szomszéddal; szép napot kívánhatott bevásárlásai alatt az eladóknak. Szüleivel csak imáiban beszélgethetett, rég az égbe költöztek. Testvérei messzi városban éltek. Ifjúkori barátai sosem voltak. A csend mellett maga döntött, „*ami véget ért, az véget ért*” – fogalmazta meg egy régi kollégája érdeklődő levelére válaszolva, és volt munkahelyére se járt be látogatóba egy kis tereferére. Templomba járó, istenhívó ember volt, de közössége ott sem alakult ki. A nyugdíjaskluboktól irtózott. Egészen bezárkózni, önmaga világába fordulni azonban nem akart.

„*Majd olvasok*” – mondogatta utolsó dolgozós évében a jövő felől érdeklődő munkatársaknak. „*Majd olvasok*” – mondogatta, hiszen az elmúlt évtizedekben a szakkönyveken, a kijavítandó dolgozatokon, a gyermekeinek, majd unokáinak olvasott meséken kívül nem igen jutott másra idő. Csak vette a könyveket, csak kapta a könyveket, karácsonyra, születésnapra, névnapra. „*Az újságot sem csak átlapozni fogom*” – fogadta meg jó előre. S most azon vette észre magát: ideges lesz a hírektől, a ko-

rábban élményt jelentő irodalmi alkotásoktól. „*Pedig, ha olvasni sem fogok, végül mégiscsak bezárkózom, magamba fordulok*” – gondolta.

Csak egy könyv nem idegesítette: a Biblia. Csendes napjait – amikor férje már munkába indult – a Szentírással kezdte. Évekkel korábban egy gyermekkori játszópajtása – aki egy közösségi oldalon talált rá – hívta fel a figyelmét arra, hogy a napi evangéliumot elektronikus levélben is megkaphatja.

„**A BÖLCS ISTEN NEM FENYEGET, NEM HOZ RONTÁST SEM RÁD, SEM CSALÁDODRA, HISZ BÖLCSESSÉGE A SZERETETBŐL FAKAD.**”

Eleinte az ő küldeményét olvasta, aztán maga is feliratkozott a levelezőlistára, sőt szinte azonnal csatlakozott a továbbküldők táborába. „*Mindennap kapok üzenetet és írhatok is!*” – ujjongott lelkében. S mert hiába várta, hogy írásos beszélgetés alakuljon ki közte és azok között, akik címlistáján szerepeltek, új formáját kereste a kapcsolatteremtésnek.

A közösségi oldal üzenőfalát használta fel erre a célra. „*Sajnos,*

nem én találtam ki” – háritotta el az egyik első dicséretet, de lelkesen végezte ezt a kis „missziót”, akkor is, amikor a másik, a kitaláló már elfáradt, túl elfoglalt lett. „*Legyen ezen a sokak által olvasott faliújságon valami értelmes is*” – fogalmazta meg célját, amikor valaki egy kicsit értetlenkedve kérdezte, miért is tölti ezzel az idejét. Néha meglepetést is szereztek neki ismerősei – korábbi foglalkozásának köszönhetően igen sokan voltak. Rövid levélkében jelezték: tetszett egyik vagy másik vers, rövid idézet, terjedelmesebb, egy üzenetben el sem férő írás. A meglepetések legnagyobbika karácsony idején érte.

Postafiókjába hosszú levél érkezett. Névről fel sem ismerte küldőjét, egykori tanítványát. A levélben az üzenőfalán szereplő egyik idézethez kapcsolódó gondolatokat talált, a levélíró saját gondolatait. Kérdéseket tett fel, és emlékeztette korábbi – szaktárgya előadása közben elhangzott, elvileg oda nem illő – mondataira. Levélváltássá alakult a megkeresés, és a negyvenes éveie elején járó, egyedül élő, bár családra vágyó hölgy feliratkozott az ő címlistájára. Azóta ritkábbak a személyes megszólítású levelei, de gyakran érkezik tőle (is) egy-egy köszönöm.

Ez az új kapcsolatforma azonban időnként elborzasztotta. Sokan mondták: így megfigyelés alatt állsz – de ez nem érdekelt.

Rendszeresen érkeztek kéretlen reklámok, azokat olvasatlanul kitörölte, még arra is figyelt, hogy tiltás alá helyezze a nem kívánt feladókat. De kapott üzeneteket régi katolikus iskolai társaitól, az egyház egyik-másik szervezetében dolgozó emberektől, önmagukat vallásosnak mondó régi kollégáktól, tanítványoktól. Ezek az üzenetek, sok-sok képre írt „szent szövegek” voltak általában zenével. Talán már évek óta keringtek a hálózaton, és érkeztek meg egyszer csak hozzá – olykor még tesszettek is. Ha a képek nem keneteljes giccsesek voltak, szemét-lelkét gyönyörködtették. Az idézetek gyakran a Szentírásból, esetleg egyik-másik misztikustól, nagynevű íróktól származtak; persze kiragadva szövegkörnyezetükből, néha sántítottak –, de a szándék, a jó szándék! – bízta ilyenkor magát. A küldemények utolsó oldalára érve azonban következett – majd mindig – az elborzadás. Felszólítás és fenyegetés: Továbbítani kell! Legalább tíz címzettnek! S ha nem teszed: bajod lesz neked, gyerekednek, más szeretteidnek, egyenesen a pokolra jutsz, átkot hozol a földre. Egy-egy ilyen alkotás nagyon ravasz készítői példákat is sorolgattak, ellenőrizhetetlen példákat a Föld másik sarkából: ki mit is nyert, illetve mit veszített a továbbküldés vagy

a tovább-nem-küldés következtében.

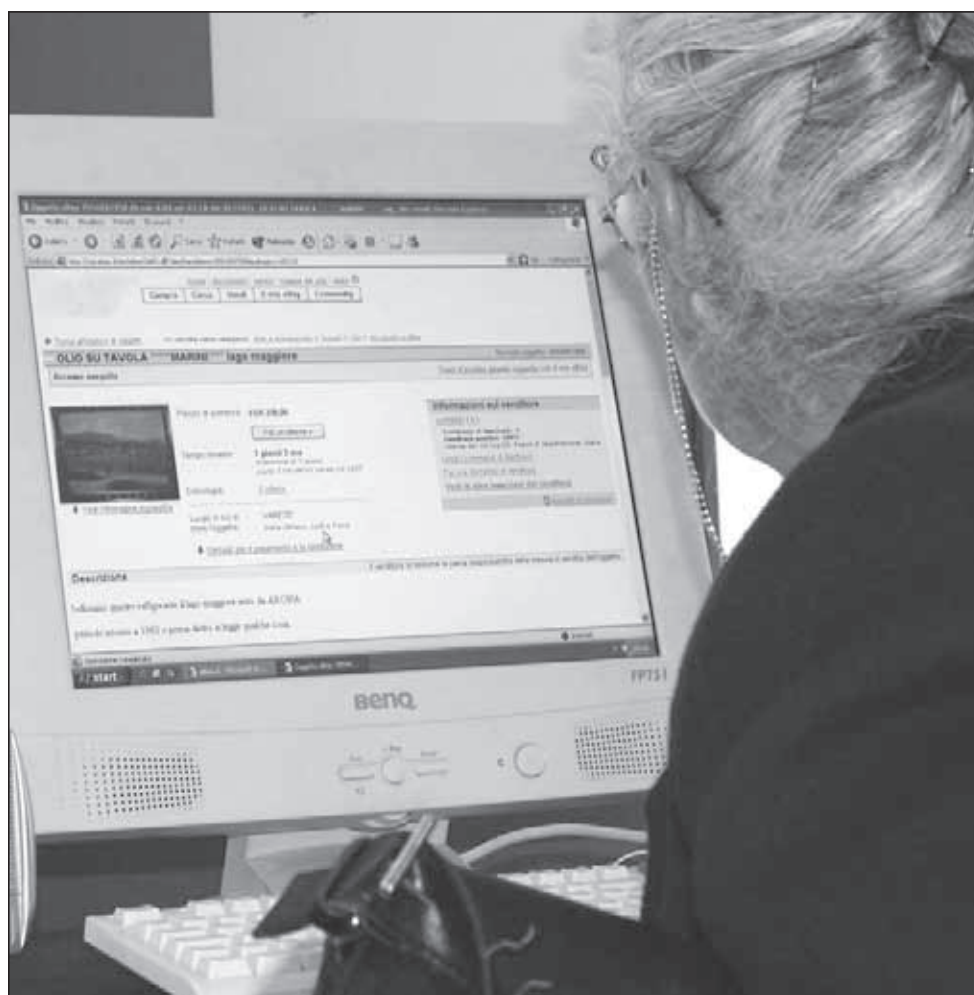
Kétségbeesetten kereste a megoldást. „*Túlbonnyolítod – hallotta férje hangját – egyszerűen töröld ki.*” Nem is gondolnánk milyen bölcs az Isten – jutott eszébe Csaba testvér gyakran mondogatott megállapítása. A bölcs Isten nem kötelez, hanem kér, de tanácsol, javasol, utat mutat, és szabad akaratot ad. A bölcs Isten nem fenyeget, nem hozrontást sem rád, sem családodra, hisz bölcsessége a szeretetből fakad.

Mit is tegyen? „*Nem küldöm tovább*” – döntött igen hamar, de indítatást érzett írni a küldőnek: „Komolyan gondoltad ezt? Fejre

ejtettek? Te ugyanabban az Istenben hiszel, akiben én? Ugyanazt tanultad a hittanórán? Ugyanazt a Bibliát forgatod? Te is sokat tanult, művelt ember vagy?” Sőt, – szégyen ide, szégyen oda – szívesen lett volna keményebb is... Aztán csak a törlés-gombot nyomta meg, és az ég felé küldött legalább egy fohászt.

A missziót pedig folytatja. Isten a szívében, az ujjaiában, a leírt sorokban; egy-egy másik ember, aki olvassa, és ő, aki küldetést (nagy szó?) érezve írja, ez már három... És a gép, a hálózat? Eszközök lehetnek atombombává, és mindent gyógyító orvossággá...

Tátrai dr. Körmendy E. Katalin

illusztráció: CN

HITTANT TANÍT

Azt mondta a fiam egy nap: elegendem van a hittanóránál, szörnyen unalmas! Miért nincs férfi hittanár? Az jobb lenne! Ön mit gondol?

M. L.

Már volt alkalmam kifejteni, mennyire fontos az apa és általában a férfiak szerepe a gyermek fejlődésében. A világ sok országában megfigyelhető, hogy a saját nemükben a fiúk érzelmi fejlődése és férfivá érése sokkal problémásabb, mint a lányoknál. Tény, hogy például Olaszországban száz problémás serdülő kétharmada fiú.

Egy tizenhárom éves lány minden bizonnyal érettebb a vele egykorú fiúnál. Az általános és

középiskolai tanároknak sokkal fáradtságosabb a fiúk figyelmét lekötni, és nehezebb a fegyvelmezésük is. Miért? Sok oka van ennek. Alapvető és meghatározó okát abban találjuk, hogy a nevelés túlságosan az anyákra marad, szinte kizárólag csak ők foglalkoznak a gyermekek érzelmi fejlődésével. Mindez köztudott, mégis rendkívül komoly szociális problémához vezet: egyrészt a fiúgyermek és a serdülő nagyfokú éretlenségéhez, másrészt pedig sok fiatal deviáns viselkedéséhez, függőséghez (alkoholtól, kábítószerrel és pornótól).

Mi a teendő? Pedagógusok között egyszer arról beszélgettünk, mennyire idejétmúlt és hibás az a mód, ahogy ma a gyermekeket és a fiúkat nevelik. Néhányan azt szorgalmazták, hogy ahol eddig nem volt, ott is be kellene vezetni a ko-

edukációt, a plébániák tanuló- és hittancsoportjaiban és a mozgalmaknál, ahogyan más oktatási intézményekben. Én is elmondtam, mit gondolok, és határozottan elhatárolódtam ettől az állásponttól. Véleményem szerint leány- és fiúgyermekeinknek szüksége van a közös nevelésre (ami ma már természetes), ugyanakkor rendkívül nagy szükségük van, különösen a fiúknak, hogy külön is foglalkozzanak velük. Nagyon fontos, és óriási nevelő erővel hat a kisfiúkra, ha egy férfit hallgathatnak, aki a világ titkait tárja fel nekik (legyen apjuk, tanító bácsijuk, hittanárjuk vagy nevelőjük)! Mennyire fontos a serdülőknek a férfi tanár és nevelő! Különösen pedig, hogy a gondolataikat, érzelmeiket, benyomásaikat férfiaknak nyilváníthassák ki! Mindennek férfi mivoltuk kifejlődésében van nagy szerepe, és különösen képességeik kibontakozásában segíti őket.

Ily módon minden kisgyermek felfedezi majd, kisfiúk és kislányok egyaránt, mit jelent az a magabiztosság, amire az apai nevelésnek köszönhetően szert tesznek (és amit életük első éveiben anyjuk közelsége ad meg elsősorban): önállókká, erősekké és határozottakká válnak az őket körülvevő társadalom építésében.

Legyenek tehát közös pillanatok a nevelésben (aminek egyébként az elsődleges színtere a család)! Ettől függetlenül azonban biztosítsunk külön időt minden kislány és kisfiú, nagylány és nagyfiú, nő és férfi számára, hogy megerősödhessen az önazonosságában, amivel aztán ajándékká válhat a társadalomban. Így jöhet létre nem egy férfias vagy nőies, hanem egy valós emberi társadalom, amely nem a férfi és a nő szintézise, hanem túlmutat az egyéneken és nagyobb, igazabb távlatokra hív.

Ezio Aceti

Fordította: Vizsolyi László

Gyermekeink világa

CN (2)

SZÜRNAK A TÖVISEID

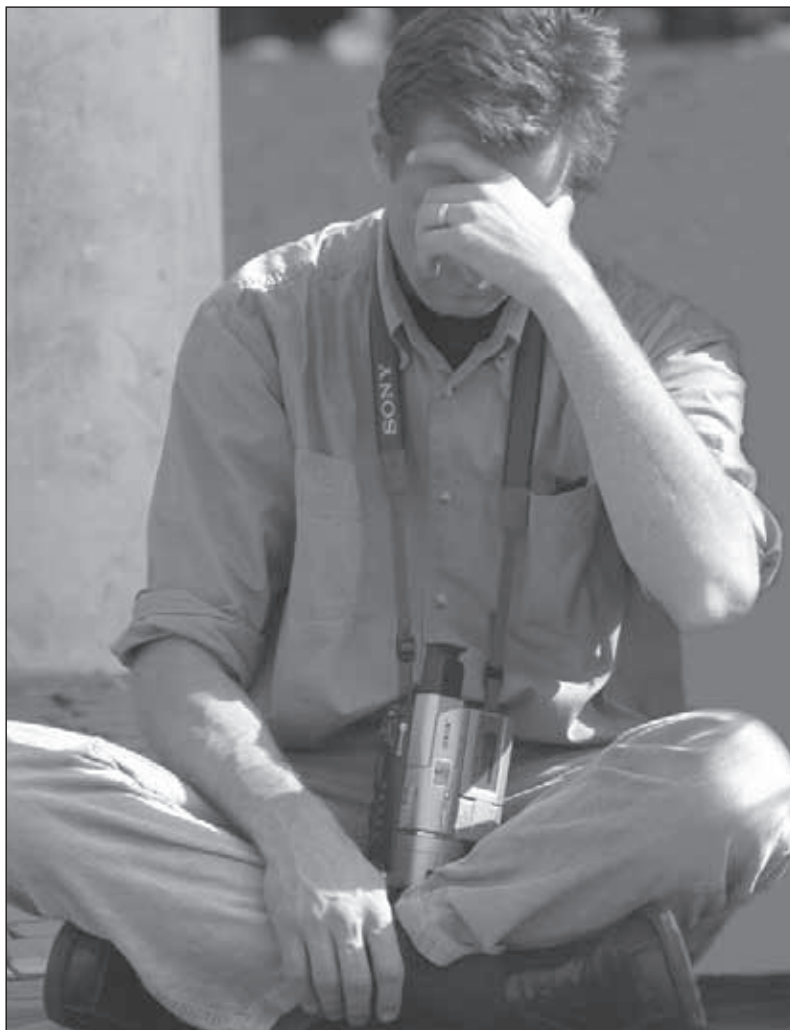
Hajlamos vagyok kritizálni, ítélni, és ez megnehezíti családi kapcsolataimat. A köröttem lévő ronda ügyek néha teljesen kiborítanak, és egyre jobban el-távolítanak a szeretettől.

Egy kissé kiábrándult férj

Régi jó barátunk, aki befejezte már földi pályafutását szokta mondani, hogy nem lehetünk mások bírái, mert nem látunk bele senkibe. Egy növény sem szakad ki a helyéből, hogy megnézzé, mit csinál a másik. A fa tovább nő akkor is, ha zavarják a szomszédos tuskék. Nekünk úgy kell szeretnünk, mint egy édesanya, aki olyannak fogadja el a gyermekeit, amilyenek. Mások tuskéi gyakran arra kényszerítenek, hogy gyakorlatozzunk az igazi szeretetben, és ez alakítja át a kapcsolatokat. Az ilyen szeretet hasonló a félegyeshez, mert tőlünk indul ki, és a végtelenbe tart. Nyilván egy adott személyre irányul minden cselekedetünk, amit a szeretet diktál. Ugyanakkor szól az egész emberiségnek is, kis hozzájárulásként, hogy megvalósuljon az egyetemes testvériség.

Csak akkor tudunk igazán segíteni azoknak, akikkel egy családban élünk vagy akikkel napról napra találkozunk, ha az ingyenes, minden érdektől mentes szeretet ver gyökeret bennünk, és mindenkiben a jót akarjuk meglátni. Így alkalmas pillanatban meg tudjuk majd találni a legmegfelelőbb szavakat, hogy tanáccsal lássuk el a mellettünk élőket, és segítsük őket a lelki növekedésben. Viszont elvárások nélkül adjuk ezeket, elvárásaink csakis önmagunkkal szemben lehetnek. Politikai, népcsoportokra irányuló vagy nemi előítéleteink miatt néha ott is rosszat feltételezünk, ahol nincs; mások vélt szán-

Családi élet

dékát, s nem annyira a tényleges tetteit ítéljük meg. Einstein szerint könnyebb egy atomot kettéhasítani, mint egy előítéletet. Természetesen előfordul, hogy tényszerűen rossz cselekedetekbe botlunk. A rosszat pedig nem rejthetjük véka alá, minden tőlünk telhetőt meg kell tenni, hogy úrrá legyünk rajta, bárki is az elkövetője. Am mindig hinnünk kell, hogy még a legmegrögzöttebb bűnösök is megváltozhatnak.

Minden körülményt érdemes kihasználnunk, hogy elgondolkozzunk, mit tehetünk, adott esetben hol van a mi részünk. És ne azt

boncolgassuk, hogy másoknak mit kellene tenni. Nem mindig megy ez sajnos; megeshet, hogy a kritika néha egészen váratlanul és nagy erővel tör fel a szívünk mélyéről. Mégis, magunkon uralkodva meg kell próbálnunk legyűrni az ilyen érzelmeket, és törekednünk kell a megértésre, a jóakaratra. Sokszor bebizonyosodik, hogy ha sikerül a haragot, a kiábrándultságot, a zárkózottságot kiűzni a szívünk-ből, akkor a mások tuskéi mögött szeretetre vágó, gyengéd szívre találunk.

*Raimondo Scotto
Fordította: Vizsolyi László*

PAPÍRRAL, SZALMÁVAL, SMS-SEL

Decemberben a nappalok egyre rövidülnek, reggel nehéz felkelni, az időjárás is borongós, lehangoló általában. Mégis a várakozás, a remény időszaka a karácsony előtti négy hét. Az egyházi év kezdetén, adventben Jézus születését készülünk megünnepelni, és közben felidézünk a Messiás-váró évszázadokat, amikor a remény és a fény néha kialudni látszott.

Szokások és jelképek teszik sajátossá ezt a bőjti időszakot. A kis Jézus várása a gyerekeket és a felnőtteket egyaránt ébresztgeti, ajándékozásra indítja. A kicsinyeknek papír „ingecske” készül, minden győztes kis tettükért felhajthatnak egy „gomblyukat”, hogy mire megszületik, elég meleg legyen Jé-

zusnak. Régi szokás az is, hogy az imáért, a jótettekért vagy a lemondásért a hitoktatótól különböző színű „szalmaszálakat” kapnak a gyerekek, amiket karácsonykor a jászolba tehetnek, hogy a kis Jézusnak puhább legyen a fekhelye.

„Adventi házikót” is lehet egymásnak készíteni, aminek minden nap csak egy ablakát nyitjuk ki. Ezekbe az ablakokba kerülhet egy gondolat, egy elmélkednivaló vagy apró ötlet, amivel örömet szerzünk egymásnak.

Technikánk pedig olyan ügyes eszközöket kínál, hogy megerősítés nélkül küldözgethetünk napi evangéliumot, igét, idézetet, kívánságot, és kölcsönösen bátoríthatjuk egymást a böjtre és az imára is.

Hazánkban a legtöbb plébánián ma is eleven a roráte mise szokása. Ezeknek a hajnali alkalmaknak különleges a hangulatuk, hiszen akik ott vannak, már áldozatot hoztak: legyőzték az álmoságot, fáradtságot. A lélek is fogékonyabb ilyenkor a közösségre és az Isten-élményre, különösen, ha a miséző pap elmélkedéssel, gondolatokkal is készül. Jönnek a gyermekek iskola előtt, többen a ministrálás vágyával, a gyakran elfoglalt fiatalok, ott vannak a dolgozó, korán munkába induló felnőttek. Betegek, idősek érkeznek, akik csikorgó tében, rossz lábakkal, kis teherbírásukkal is képesek felcserélni jogos kényelmüket a szentmisével. Szorosabbra fűzheti a plébániai kötelékeket egy közös reggelizés is.

A családdal általában este, már sötétben találkozunk. A gyertya meleg fénybe vonja az arcokat, ha köréje gyűlünk, és együtt imádkozunk, énekelünk. Az adventi koszorún négy gyertya található. Minden héten eggyel többet gyújtunk meg és a *Harmatozzatok egek* című éneknek is egyre több versszakát énekeljük el. Amikor már mind a négy gyertya ég – az énekben elhangzik Isten válasza: „Népem ne csüggedj, bízva nézz felém, hamar eljön Üdvösséged... nem kell hát félned, mert én vagyok az Isten... a te Megváltód.” Megnyugtató, vigasztaló szavak ezek, a karácsony örömét vetítik előre.

Nagy Márta

Bertus Sándor

S.O.S. TANÍTÓNŐ KERESTETIK!

mai mese háromtól kilencvenkilenc
éves gyermekeknek

Matyí lázban égett. Az iskolai évkezdés már küszöbön állt. Az új tanítónő érkezését ugyan régen beharangozták, de még híre nyoma sem volt. Matyi, immár komoly negyedikesként, tudta, mi forog kockán. Nyomban papírt, tollat ragadott, és már körmölte is:

„Tanító nénit keres magának egy kissé szerencsétlen osztály! Olyant, aki már sok reménytelen eseten segített! Egészen pontosan tanítónőt keresek! Azért nénit, mert az iskolámban egyetlen tanító bácsit sem láttam még. Édesanyámtól azt hallottam, hogy a tanítás igen sok türelmet igényel, és abból kevés férfinak van elég. Nem fontos, hogy a világszép királykisasszony vagy a mesebeli csodatündér legyél! Egyáltalán nem! Ha olvasod soraim, hallgass meg! Elég, ha jó fej vagy! Olyan, aki tud nevetni és nevetetni. Nem vágyom egy szuperszonikus tanítónőre, inkább egy egészen normálisra. Aki olyan ügyes és talpraesett, hogy a tanulás iránti lelkesedést belénk tudja oltani.

Édesapa azt mondja, ha egy tanár szenvedéllyel okít, a nebulók, ha nem is zsenik, rögtön el tudják sajátítani az anyagot.

Olyan jó lenne, ha minden nap megengedné, hogy elmesélhessük a bajainkat és

az újdonságokat is. Aztán jobban tudnánk figyelni az órán.

Minden reggel megkérnélek, hogy meséld el aznapi terveidet. Tudod, így nagyobbak érezném magam, és jobban odafigyelnék arra, amit meg kell tanulnom.

Szeretném, hogy beszélj a szüleinkkel! De ne bátortalanítsd el, és ne ijeszd meg őket a nehézségeinkkel. Hiszen utána rajtunk a sor, majd mi bátorságot öntünk beléjük, és megígérjük, hogy megteszünk minden tőlünk telhetőt! Persze, nem könnyű ez se, mert mi is elveszítjük a hitünket, ha nem bíztok bennünk.

Siess hozzánk, tanító néni! Várok rád, és úgy gondolom, hogy már meg is szerettelek. Aztán, ha netán tanító bácsi lennél, úgy is jó, de akkor egy másik hirdetést kellene írnom!”

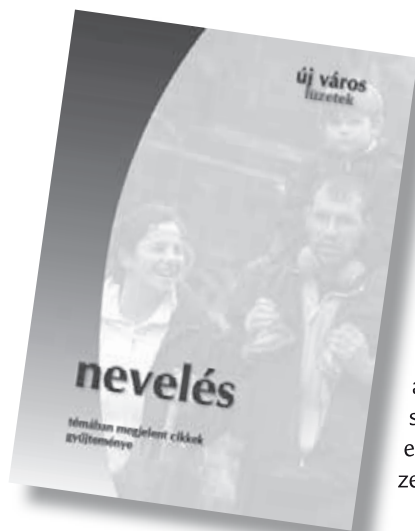
Matyi aláírta a kiáltványt, és apukája kezébe nyomta, hogy mihamarabb megjelenjen. Édesapja ugyanis a helyi újság szerkesztője.

Matyi most izgatottan várja a fejleményeket. Mihelyst friss hírekkel szolgálhat, tudatni fogja velünk is.

*Annamaria Gatti
Fordította: Rassay Virág*

új város nevelés füzetek

ÚJDONSÁG

SZÜLŐK, NEVELŐK, FIGYELEM!

Sorozatunk első kötetében keresztény pszichológusok válaszait gyűjtöttük össze minden nap felmerülő nevelési kérdésekre a gyermekváras korától a serdülőkorig, Tomka Ferenc egyetemi tanár ajánló, bevezető gondolataival.

Megrendelhető a szerkesztőségben.

Ára: 800 Ft

ujvaros@fokolare.hu

tel.: 06-1-328-0784

Chiara Badano eleven, sportos életvidám lány volt, mindig tevékeny családja és barátai körében, az egyházi és a világi közösségben.

Azután jött a betegség, és lépésről lépésre feltárult Isten lenyűgöző terve az életéről.

Mindössze 18 éves volt, de ma is sokan emlékeznek rá!

Chiara „Luce” Badanót

2010. szeptember 25-én boldoggá avatták.

A könyv ára: 1500 Ft

Megrendelhető: ujvaros.konyv@fokolare.hu

A HAJNALVÁNDOR ÚTJA!

Carl Staples Lewis (C. S. Lewis) neve ismerősen cseng az irodalmat kedvelő olvasók körében. Irodalomtörténész, gondolkodó, teológiai művek írója. A modern gyermekfantasy megalkotásában elévülhetetlen érdemei vannak. Regénysorozata a *Narnia krónikái*, hatalmas siker lett világszerte, melynek ötödik kötete *A Hajnalvándor útja* most decemberben a filmvászonon kel új életre. Lucy és Edmund nyári szünetét unokatestvé-

rénél a kiálthatatlan, okoskodó, fölényeskedő, Eustace-nél tölti. Az egyik szobában egy narniai hajóra megszólalásig hasonlító festményről beszélgetnek éppen, amikor a hajó valóban életre kel, s egy varázslat folytán a tengerbe keverednek a narniai hajó mellé. Kihúzzák őket a vízből, s kiderül, hogy a hajó tulajdonosa maga Narnia királya, Caspian. Elmondja, hogy még Miraz király uralkodása alatt a trónbitorló elküldött hét főurat a tengerre, hogy fedezzék fel a Narniától keletre fekvő vidékeket. De a hét főúr soha nem tért vissza Narnia földjére, s most Caspian ígéretet tett, hogy előkeríti őket... A Biblia után a legolvasottabb keresztény könyveknek számítanak C. S. Lewis Narnia történetei. A hétkötetes mesefolyam az 1950-es években 85 millió példányban kelt el 30 nyelven. A könyvek és

a filmek a családról, az áldozathozatalról és a megbocsátásról szólnak. Ugyanígy hétköznapi erőket közvetítenek, a hitből fakadó hűséget, szelídséget, pozitív változást. A Narnia-történetek hatalmas potenciáljára sokan felfigyeltek: nem csak a teológiát értőkhöz szól, hanem azokat is gazdagíthatja, akiket a történetek szépsége ragad meg. Érdeklőség, hogy az első két film után új rendező ül a direktori székbe; Michael Apted angol rendező, aki a *Nell, a remetelány*, a *Gorillák a ködben* és az *Enigma* című filmekkel már bizonyította, hogy értője a karakterközpontú, igényes alkotásoknak. Decemberben megtekinthetjük, mire jutott *A Hajnalvándor útjával*. Narnia birodalma hosszú évek után végre ismét kitarja kapuit!

Göbel Ágoston

35

új város

az egyetemes testvériség építője

ELŐFIZETÉS
1 ÉVRE
4500 Ft

1989 óta az Új Város, 36 testvérlapjával együtt a világ minden táján pozitív hírekkel látja el olvasóit, az egység szemszögéből bemutatva a kultúra, a párbeszéd vagy a vallási élet eseményeit.

új város

Előfizetési díjak 2011:

1 évre: 4500 Ft

Fél évre: 2500 Ft

Megrendelhető a
következő címen:
1163 Budapest,
Kisterenye u. 54

vagy e-mailben:
ujvaros@fokolare.hu

AKCIÓ!

A 2010. december 20-ig
beérkezett előfizetések mellé
a Nevelés füzetet adjuk
ajándékba.